

Elkészett a Hoover-egyezmény

A Darmstädter Bank beszüntette fizetéseit

A jelek szerint nem lehet a német pénzügyi pánikot feltartóztatni.
Most már nem Newyorkból, hanem Bázélból várják a megváltást

Németország visszautasította a franciák politikai követeléseit

Berlin, július 13.

Berlinből érkező legújabb megdöbbenő jelentések azt mutatják, hogy Németország megállás nélkül és szinte tehetetlenül tovább zuhan a gazdasági válság lejtőjén.

Ugyátszik, a Hoover-terv még akkor is elkészve érkezett volna, ha azonnal gondolkodás és huza-vona nélkül megvalósítják és nem következik be a franciák végzetes akadékoskodása. A szombati nap kétségkívül legkiemelkedőbb eseménye az, hogy

az egész világon ismert és pénzügyi tekintetben vezető szerepet játszó német D-bankok egyike, a Darmstädter u. Nationalbank egészen váratlanul beszüntette fizetéseit.

A fizetési nehézségek közé jutott német banknak 60 millió márka volt az alaptőkéje és ugyanennyi a tartaléktőkéje, jelentősége azonban, amit a német gazdasági életben betöltött a hatvanmillió tőke a sokszorosának felelt meg. Igazgató-ságában nem kisebb nevek szerepeltek, mint Schacht, a német birodalmi bank elnöke. Jacob Goldschmidt egyik legnevesebb német pénzügyi kapacitás és mások. A banknak kitűnően kiépített óriási hálózata volt az egész országban, nem is szólva arról, hogy, mint a D-bankok egyik tagja az egész német pénzügyi életben feltétlenül vezető szerepet vitt.

Természetes, hogy egy ilyen messze kiható katasztrófa elhárítására talpraállott az egész német politikai és gazdasági élet. A bank bukását tulajdonképpen az okozta, ami a mai német gazdasági válságnak szinte a tengelye:

a külföldi tőke menekülése a bizonytalan jövőjű Németországból.

Ujabbban fokozta ezt a válságot az is, hogy nemcsak a külföldi, de a belföldi tőke is igyekezett biztonságba helyezni magát s egyes jelentések szerint igen jelentős összeget vitték külföldre maguk a nagypágyonú németek is.

A német közvélemény megnyugtatóására a kormány azonnal hivatalos jelentést adott ki, amelyben kijelenti, hogy a bank válsága csupán átmeneti s a kormány garanciát vállal arra nézve, hogy a betétesek teljes összegben megkapják betéteiket.

Vasárnap egész napon át szakadatlanul folyt a tárgyalások, amelyen az összes nagybankok és a birodalmi kormány képviselői vettek részt. E tárgyalások folytatásaképpen este minisztertanács ült össze, amely még a hajnali órákban sem ért véget. Az izgalmas minisztertanács még az éjszaka folyamán a következő nagyfotosszerű határozatokat hozta nyilvánosságra:

1. Tekintettel arra, hogy a Darmstädter Banknál nem lehetett elkerülni a trezorok lezárását, a kövélemény megnyugtatóására az összes berlini nagybankok egyetemlegesen jóállásra kötelezik magukat mindazokkal szemben, akik akár mint betétesek,

akár mint másfajta hielezők a banknál érdekelve vannak.

2. Még ezen az éjjel elkészíti a kormány azt a kényszerrendeletet, a mellyel szabályozzák a devizakereskedelmet és e tekintetben olyan erőlyes rendszabályokat léptetnek életbe, hogy az egészségtelen deviza spekuláció megakadályozható legyen.

3. Ugyancsak kényszerrendelet útján fogják elejét venni annak, hogy a belföldi tőke külföldre menekülhesen.

4. Végül a kormány felhatalmazást kap arra, hogy bajbajutott bankokkal szemben állami kezességet vállaljon s ezáltal a bankpénztárak hirtelen és pánikszerű megrohanása elkerülhető legyen.

Hogy a német kormánynak a végszükségben hozott eme határozatai mennyire fognak célra vezetni, azt a közeljövő fogja megmutatni. Annyi bizonyos, hogy eddig a német bankkörök igen vegyes érzelmekkel fogadták ezeket a határozatokat, egyesek pánikszerű nyugtalansággal.

Curtius német külügyminiszter az összes külképviseleteknek körtáviratot küldött szét, amelyben közli, hogy a német kormány

beláthatatlan következményekkel járó lépésekre kell, hogy elszánja magát, ha a külföldi jegybankok nem sietnek segítségére.

Semmi sem bizonyítja jobban a német válság mélységét, minthogy az összes lapok teljesen egyöntetűen foglalnak állást.

Az összes lapok — pártállásra való tekintet nélkül — a legélesebben kikelnek Franciaország zsaroló manőverei ellen és hangoztatják, hogy a francia követeléseket még akkor sem szabad teljesíteni, ha Németország e visszautasítás által mindent kockára tenne. Németországban még eddig alig volt példa arra, hogy az összes pártok annyira egységesek legyenek, mint a Hoover tervvel kapcsolatos francia követelések kérdésében.

Maga a mérsékelt hangú Germania, Briining szövetsége is a legkategorikusabban kijelenti, hogy a francia követelésekre csak a legerélyesebb nemmel lehet válaszolni.

Párisból érkezett jelentések arról számolnak be, hogy

Laval miniszterelnök hirtelen hazaérkezett s megérkezése után 20 perccel már fogadta Hösch német követet, akivel két óra hosszat tárgyalt. Egé-

szén megbízható jelentések szerint a követ közölte a francia miniszterelnökkel a német kormány azon elhatározását, hogy az összes politikai természetű francia követeléseket visszautasítja.

Ujabb berlini jelentés szerint a Darmstädter Bank válsága csak átmenetinek tekintendő s azt elsősorban a tőzsdei kontremén idézte elő, amely politikai tárgyalások idején már eddig is több ízben kísérletet tett arra, hogy a tőzsdén zavarokat keltsen.

A várható további zavarokra való tekintettel a kormány hétfőre és keddre letiltotta a tőzsdei deviza és értékpapír forgalmat.

Egyben felhatalmazta a kormány a nehézségek közé jutott bankot annak a kijelentésére, hogy az éjjel kiadott szükségrendelet alapján

a kormány feltétlenül megmenti a bankot

s az összes ügyeinek lebonyolításáért a kormány teljes felelősséget vállal.

A német minisztertanács reggelre sem ért befejezést, hanem csupán félbeszakították, hogy néhány órai pihenőt tartsanak a miniszterek. Hétfőn délelőtt pedig folytatják a minisztertanácsot.

Mi lesz Bázélben?

A Hoover-terv tulajdonképpen fejleményei egyébként Baselben zajlanak le s egész Németország onnan várja most a megváltást. Luther, a német birodalmi bank elnöke a párisi kudarc után ugyanis mégis elutazott Baselbe, ahol a Nemzetközi Fizetések Bankjának az igazgató-sága ülésezik. Ennek az ülésnek a jelentőségére rávilágítanak a következő események: A német kormány kétségbeesett táviratot küldött Hoover elnökhöz, amelyben további segítségét kéri s főképpen azt, hogy az amerikai elnök vessen latba minden tekintélyét, hogy a franciák vonják vissza követeléseiket. Erre a felhívásra hivatalos válasz még nem érkezett.

Beavatott forrásból érkezett hírek szerint azonban Hoover arra az álláspontra helyezkedik, hogy

Amerika a moratórium megadásával megtagadta a magáét s Európa kötelessége, hogy a további segítséget Németországnak megadja.

Newyorki jelentés szerint Mills államtitkár, a Federal Reserve Bank és Owen Young vezetése alatt álló pénzcsoport tárgyalásairól jelentést adott ki, amely többek között a következőket hangsúlyozza: Az amerikai kormány állásfoglalása Németországgal szemben egészen világos. A Hoover moratórium kiszabódott a birodalmi kormányt a közvetlen válságból, s a német ipar és kereskedelem helyreállítására a moratórium folytán négyszáz ezer dollár vált szabadlára.

Ennél többet az USA kormány nem tehet, a Federal Reserve Bank külföldi hitelpolitikájába nem avatkozhatik bele.

Németország problémája tisztán európai probléma, amit ennél fogva elsősorban az összes érdekelt európaiak összefogásával kell megoldani.

Mindezek az események nagyban emelik a baseli tanácskozások jelentőségét. Hétfőre virradó éjjel az a hír terjedt el Berlinben, hogy Baselben tervet dolgoztak ki arról, hogy az amerikai magántőke bevonásával nagyobb nemzetközi hitelt bocsátanak a német gazdasági élet megmentésére. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Más verziók szerint a Federal Reserve Bank hajlandó hat hónapra egy nemzetközi konzorcium összehozása révén 300 millió dolláros rendkívüli hitelt nyújtani Németországnak.

Az angol sajtó növekvő aggodalommal foglalkozik a német helyzet súlyosváltával s rendkívül elítélően ír Franciaország magatartásáról. A Times amerikai levelezője szerint az amerikai körököt valóságos felháborítja durva zsarolási szelleme.

Washingtoni jelentés szerint amerikai bankárok mégis hajlandók Németországot megsegíteni s ebbeli készségüket hivatalosan is bejelentették.

.....

Erdélyi vita a kamarában

Jorga közeledik az erdélyiek felé

Bukarest, július 13.

A kamara ma délutáni ülésén először csaptak össze az erdélyiek a kormánnyal. Viktor Moldoveanu avereszkánus képviselő szemérem veti a kormánynak, hogy elhanyagolja az erdélyi igényeket és kifogásokat, hogy Erdélynek nincs kellő képviselése a kormányban.

Goga: Nemcsak, hogy képviselése, de szerves kapcsolata sincs.

Jorga elmondja ekkor, hogy felszólított

ta Hatieganu Emilt, majd Tileát, később pedig Hatieganu Gyulát, hogy vállalják tárcát, de mindenik visszautasította. Egyébként azonban — mondja Jorga — Methes és Stanciu államtitkárok erdélyiek.

A kamara délutáni ülése azzal végződött, hogy Jorga közeledést tanúsított az erdélyiek felé és többek között kijelentette, hogy adott esetben apellálni fog például Goga támogatására.

Hatmillió egy átengedett képviselői mandátumért

Beszélgetés Papp Béla dr. volt magyar képviselő özvegyével, aki hatmilliót követel azért, mert a ferje husz év előtt visszalépett a képviselőválasztáson

Nagykároly, július 13.
A vásártéren a régi cédulához falán máig is ott a mázolt felírás, hogy:

— Éljen dr. Papp Béla függetlenségi és 48-as szeretett képviselőjelöltünk!

Az egész Nagykároly lelkes híve volt a jelöltnek, aki az előző ciklusban is képviselte a magyar képviselőházban a nagykárolyiakat. Azon az 1919-i választáson is biztos sikerrel indult a választási harcban, amelyben mellette volt az egész polgárság. És ez a jelölt mégsem jutott azon a választáson mandátumhoz. Hogy miért nem, annak körülményeit mostanában fogják bogozni a magyar bíróságok, amelyek előtt Papp Béla dr. özvegye kétszázezer pengős keresetet adott be Károlyi József gróf ellen, aki Papp Béla helyett követte azt azon a választáson a nagykárolyi kerületnek.

A virágos udvaron kissé bizalmatlan szemhunyorítással fogad az özvegy uriaszony, a volt magyar képviselő felesége, aki egyszerre mosolygó készséggel invitál be a házba, mikor megtudja, mi járban vagyok. Arra a budapesti perre van feltéve szegény öreg uriaszónynak minden reménye. A csinos, izléses, hűvös szobában négyen ülünk az asztal körül: Papp Bélán kívül ott van asszonylánya és ennek férje, egy fölötté szimpatikus román katonatiszt, aki nagy szeretettel beszél az anyósáról, annak küzdelmeiről, amit a nagylátalmu Károlyi gróf ellen folytat évek óta.

Először tesz egy budapesti ujságot, a mely bő részletességgel ismerteti a most megindult nagy pör husz év előtti peranyagát. Papp Béla dr. a legelkeseredettebb ügyvédje volt abban az időben (Nagykárolynak, amely 1903-ban képviselővé is megválasztotta. Az egész város valóságos körülrajongta Pappékát, akik kedves vendégei voltak a Károlyi grófoknak is. Városi, majd megyei főügyész is lett Papp Béla dr., akinek igen tekintélyes vagyona volt. A parlamenti ciklus lejártával persze a nagykárolyiak ismételtén Papp Béla dr. mellett foglaltak állást, de akkor némi zavart állott elő.

Akkoriban töltötte be a 24-ik életévét Károlyi József gróf, Károlyi Mihály öccse és a Károlyi család a nagykárolyi lett József grófnak szerette volna juttatni a nagykárolyi mandátumot. Ami azután következett, azt úgy adja elő a most beadott kereset, hogy Károlyi József gróf arra kérte Papp Béla dr.-t, hogy lépjen vissza a jelöltségtől. Ezért a visszalépésért viszontszolgálat fejében azt ígérte a gróf, hogy kinevezeti Papp Bélát Újpestre közjegyzőnek. Papp dr. nem is akart szembeszállni a Károlyiakkal, akik a legmelegebb viszonyt tartották vele és feleségével, de meg az újpesti közjegyzőség a nagyobb jövedelem mellett nagyon alkalmas lett volna a gyermekek taníttatása végett is. — Papp Béla az újpesti közjegyzőség reményéért feladta a nagykárolyi biztos mandátumot. Visszalépett és Nagykároly mandátumát ezen a választáson egyhangulag Károlyi József gróf nyerte el.

Az újpesti közjegyzőségből azonban nem lett semmi. A gróf nem tudta kiesszközölni a kinevezést, pedig már akkor állítólag a gróf biztatására Papp Béla dr. ott is hagyta Nagykárolyt és mindenét pénzzé téve felköltözött Budapestre, ahol évről évre várta a gróf ígéréteinek beteljesülését.

— Szegényen kerültünk vissza Nagykárolyba — mondja siránkozva a volt képviselő felesége — és földes szobában laktunk, mert az évekig való pesti tartózkodás kereset nélkül mindenünket felemészített. Amikor Melinda grófnő meglátogatott bennünket, sirva fakadt a földes szoba láttán. Irt is ő maga József grófnak, aki abban az időben le-

quitóban volt Zita királynő mellett. — Meg is találtam most azt a levelet, a melyet erre József gróf irt nekem. Ez döntő bizonyíték lesz a pörben.

Mutatja a levelet, amelyet valóban Károlyi József gróf irt Lequitóból az Echezebal villából és amelyben benne van, hogy a gróf teljesíteni fogja az özvegy kérését bizonyos birtok átengedése iránt. A dolog azonban annyiban maradt és a szaniszlói Károlyi birtok, ami kitesz háromszáz holdat, kisajátítás alá került.

Hosszas levelezésről, nehéz napokról, nagy nélkülözésekről számol be azután Papp Béla özvegye, aki most szeretett állandó vendége vejének, a román katonatisztnek és feleségének. Mindketten a Papp Béla asszonylánya és férje, a román katonatiszt, kedves, megható szeretettel veszik körül az uriaszonyt, aki elsorolja, hogy annyi hiábavaló várakozás után nagyon helyesen cselekedte a fia, hogy Budapesten az ő nevé-

Mackensen Drezdában fogadta a romániai német hadsereg magyar huszárajainak küldöttségét

A tábornok sokakat felismert régi katonái közül és ezeket könnybe lábadt szemmel ölelte meg

Drezda, július 13.
Érdekes ünnepség zajlott le tegnap Drezdában: Mackensen, a romániai német hadsereg volt parancsnoka, aki a világháború befejezése óta itt él a legnagyobb visszavonultságban.

fogadta a hadseregében szolgált magyar Mackensen-huszárok küldöttségét.

A magyar huszárok a régi uniformisban vonultak fel a tábornok előtt, aki nagyon sokat felismert régi katonái közül. Mackensen ennél a viszontlátásnál többiben könnyekre fakadt és ugyancsak

ben is pert indított a gróf ellen. Biztosra veszi, hogy az átengedett nagykárolyi mandátumért, megfogja kapni a hatmillió lejt, amire most beperelte a Károlyi gróft.

— Fizethet is a gróf — mondja mintegy magát mentve a pörért Papp Béláné — hiszen csak most is milyen borzasztó nagy birtokot és vagyont kaptam, hogy neki ítéltek a Károlyi Mihály elkobzott javait.

Nagy óvatossággal, hogy ne lankasszuk le a reményvirágokat, megpróbálunk beszélni arról a csunya szóról, hogy turpis causa. Mert ez a mandátumátengedéssel kapcsolatos grófi ígért és annak elfogadása nem olyan ügylet-e, a melynek nem nyújt védelmet az erkölcsi cselekedet annyira finnyás magyar törvény? Fölényes mosollyal nyugtatnak meg:

— Ettől nem kell félni. Tudjuk mi, hogy mi az a turpis causa, mer megbeszéltük mi a dolgokat több ügyvéddel is. Biztos pör ez. Annakra biztos, hogy pesti ügyvédünk, Péner Tibor dr. magára vállalta a per költségeit, sőt előleget is folyósított már arra.

A nagykárolyi kis házban, ahol szépen ivelő karrier törött ketté egy grófi ígért miatt, várják a milliókat, ami biztosan eljön, ha igazság van a földön. Ebből az érdekes keresetből pernyerés lesz. De egy kiadós megegyezés mindenestre. És az sem rossz ebben a pénzszük világban.

Kertész László

Nemes illatu szappanok fürdőjéhez

Az Erasmic angol fürdőszappanok ritka, válogatott illata, fokozottabb vonzóerőt nyújt toalettiének. Míg a puha, illatos hab a bőrt tisztítja, addig érzékelt kellemes jó érzés tartja varázslatban. A fürdő után, bőre egész napon át friss és élvezetesen illatos.

ERASMIC
római fürdőszappan.
ERASMIC DUCHESS
fürdőszappan.

Romániai vezérképvislet:
"PARFUMERIA ELITEI ENGROS"
București, IV. Str. Labirint 54.

THE ERASMIC COMPANY LIMITED
LONDON, ENGLAND.

megölték a zsidók és kommunisták, hogy többézz főnyi kommunista és zsidó csapatok indultak meg a diákok ellen. Ezzel szemben az igazság az — folytatja a Miscarea —, hogy sem a kommunisták sem a zsidók nem provokáltak. Egyedül Duca provokált. Dacára annak, hogy Duca állandó telefonösszeköttetésben állott Nagyváradal.

mégsem adott ki parancsot a rombolások megakadályozására.

Csendőrs és katona különítmények állottak Duca rendelkezésére, de Duca nem volt hajlandó a zavargásokat lefékezni, még akkor sem, amikor a diákok közül a józanabbak ezt kérték. Duának céljai voltak, azt akarta, hogy botrányba fulladjon a nagyváradi diákkongresszus, hogy a „lezárt kérdés” ne kerülhessen tárgyalás alá.

Annakra félt Duca, hogy vissza fog térni az, akit az ország várt — írja a Miscarea —, hogy nem volt olyan súlyos bűntény, mit el ne követett volna, csak hogy ezt a visszatérést megakadályozza.

Nagyvonásokban ezek azok a vádak, melyeket a fiatal Bratianu György lapja most Duca ellen emel. Súlyos és megdöbbentő vádak. Most az a kérdés, hogy Duca milyen választ ad. Ugyáztuk most négy év után talán mégis megtudjuk, hogy mi volt a nagyváradi rombolások igazi indoka.

Magas liberális politika volt.

Meghalt az ezévi Nobel-békedíj jutalmazottja

Stockholm, július 13.
Soederblum érsek, az uppsalai egyetem anára, aki az ezévi Nobel-békedíj egyik ítűtetettje volt, tegnap éjszaka meghalt. Az elhunyt érsek széleskörű tevékenységet fejtett ki a pacifizmus érdekében.

A kisebbségi tanárok és tanítók idei nyelvvizsgái

Valenii de Munteben és Szelistyén lesznek

Bukarest, július 13.
A közoktatásiügyi minisztérium rendelkezése szerint a kisebbségi tanárok ideiglenes nyelvtanfolyama és vizsgája Valenii de Munte-ban, a tanítóké pedig a szeben megyei Szelistyén lesz. A tanfolyam mindkét helyen augusztus 1-én veszi kezdetét, míg a vizsgákra augusztus 24-től kezdve kerül sor.
Az erdélyi kisebbségi tanárok csak Valenii de Munteben, a tanítók viszont Szelistyén vizsgázhatnak.

Bratianu György megdöbbentő vádja Duca ellen:

Duca előremegfontolt szándékkal, készakarva provokálta a két év előtti nagyváradi diákszavargásokat

Bukarest, július 13.

Ismeretes az a súlyos konfliktus, amely Bratianu György és Duca, a liberális párt elnöke között egy parlamenti felszólalás kapcsán kitört. Duca közönséges impozitornak nevezte Bratianu Györgyöt, aki erre lovagias uton kért elégtételt Ducától az elhangzott sértésért. Amikor pedig a liberális párt elnöke megtagadta a lovagias elégtételt, a fiatal Bratianu György gyáva rágalmazónak nevezte Ducát. diszkvalifikáltatta és ígértet tett, hogy sorozatos cikkekben mutatja be a nagynyilvánosság előtt Duca igazi portréját.

Az első ilyen cikk megjelent és ebben Bratianu György lapja, a Miscarea tényleg megdöbbentő vádat emel Duca ellen. Nemkevesebbről van szó, mint arról, hogy a két év előtti nagyváradi diákrömbölés nemcsak Duca engedélyével történt, hanem a rombolásra egyenesen Duca adta ki az utasítást.

A Miscarea azt is megmagyarázza, hogy Ducának miért állott érdekében, hogy a nagyváradi diágyűlés barbár rombolásokkal és vad zavargásokkal végződjön. Duca meg akarta akadályozni, hogy a kongresszusra összegyűlt diákok az annak idején úgynevezett „lezárt kérdéssel” foglalkozzanak.

Négy év előtt, tehát 1927-ben — írja a

Miscarea — a diákok Manastir-na-Neamt-on tartottak egy kongresszust, ahol részletesen foglalkozni akartak a Párisban élő trónörökös személyével. De mielőtt még ezt a kérdést tárgyalhaták volna, a kongresszus egész vezetőségét letartóztatták a rendőrség. Duca nem akarta, hogy az országban és a külföldön az a nézet alakulhasson ki, hogy a román diákság vissza kívánja Károlyt. Egy hónappal később november végén a román diákság elhatározta, hogy Nagyváradon országos kongresszust rendez. Duca a következő feltétellel adott engedélyt a nagyváradi kongresszus megtartására:

— A diákok beszélhetnek, amit akarnak, tehetnek amit akarnak csupán a „lezárt kérdést” nem érinthetik...

Duca néhány százezer lejt adott a diákság vezetőinek, hogy a kongresszust megorganizálhassák. A kongresszus kezdetét vette, azonban a vége felé Duca arról értesült, hogy

a diákok ígérték dacára mégis foglalkozni fognak a „lezárt kérdéssel”.

És Duca, aki mindenáron meg akarta ezt akadályozni, készakarva provokálta a diákságot, csak hogy kitérjenek a zavargások és a kongresszust ne lehessen folytatni.

Duca parancsára — írja a Miscarea — egy nagylású hivatalos személy tünető módon a diákok szemeláttára letépett és a földre tiport egy lobogót és ugyancsak Duca parancsára ilyen híreket kolportáltak, hogy több száz diákot

Duca

Megnyit! Szg. 200 Uj szálloda!

NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejt, kétágyas szobák 140—160 lejt, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzőeken kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Gyilkolt a poloskák miatt

Egy bécsi alberlő hat lövéssel lelőtte a háziasszonyát, mert a bérbeadott szoba tele volt poloskával

Bécs, július 13.

Pénzért, szerelemféléstől, bosszúból és száz meg száz ok miatt éppen elég gyilkosság történt már a földkerekségen.

A bűnügyi krónikák történetében bizonyára megkülönböztetett helyet foglal el majd az a bűntény, amelyet egy bécsi iparos követett el — poloskák miatt.

A gyilkosság áldozata Steidl Matild hadiözvegy, aki kis lakásának egyik szobáját alberletbe adta ki Brezina Lajos vasasztergyósnak. Brezina szombaton este szokása szerint igénybe vette a mulatozást, görögzésre szánt polgári kimenőt és késő éjszaka alaposan pityókás állapotban tért haza a nyomorúságos kis lakásába, ahol feleségével és három leányával lakott együtt.

Brezina le akart feküdni, de észbe jutott, hogy a szobában rengeteg poloska van s azok mindig megzavarják éjszakai nyugalomát. Kiabálni kezdett, szidta házi-

asszonyát s hangos monológjára felébredt a hadiözvegy is, aki nem maradt adós az erőteljes kifejezésekben.

A háziasszony és az alberlő elkeseredett veszekedése folytatódott. Brezina bement a hadiözvegy szobájába és ott szórta rá a szidalmakat.

A vita nagyon elmérgesedett, annyira, hogy Brezina előrántotta forgópisztolyát és hatszor Steidl Matildra süttötte.

Mind a hat golyó talált és a szerencsétlen asszony, akinek nyomorúságos lakásában tulontul elszaporodtak a poloskák, hatalmas vértócsában, holtan esett össze. Brezina a gyilkosság után elrohant a szobáról és önként jelentkezett a rendőrségnek.

S ezzel a gyilkossággal a poloska, mint korpusz delikti, bevonult a kriminalisztikába.

A Magyar Párt bánsági tagozata azt indítvánvazza, hogy:

A nyugdíjasok és a bánsági telepések ügyét vigyék a Népszövetség elé

Temesvár, július 13

A Magyar Párt bánsági tagozata vasárnap délben tartotta ezévi rendes gyűlését, amely a hozott határozati javaslatokkal messze kiemelkedik a szokásos tagozati gyűlések közül.

Báró Ambrozy elnök megnyitó beszéde és dr. Paál György titkár beszámolója után Nemes Elemér a bánsági telepések ügyében szólal fel és bejelenti, hogy ez a régóta vajdudó ügy még mindig nincs rendezve. Követeli, hogy abban az esetben, ha a kormány nem oldja meg ezt a kérdést, — úgy vigyék Genfbe, a Népszövetség elé.

Horváth Antal kéri a Magyar Párt bánsági tagozatát, tegye magáévá az esküit nem tett volt magyar tisztviselők nyugdíjügyét. Ugyancsak azt javasolja,

hogy

arra az esetre, ha a kormány megtagadná a jogos nyugdíjak visszamenőleges kifizetését, ezt a sérelmet is terjesszék Genf elé.

Biró József hivatkozik arra, hogy a békeszerződés előírja, hogy Románia minden hó elsején előre köteles folyósítani a nyugdíjat. A többi államok, amelyekre ez szintén vonatkozik, eleget tesznek ennek a kötelezettségnek. Kéri a parlamenti magyar képviselőket, tegyék kszóvá a nyugdíjügyet minden hónap elseje előtt, rendszeresen.

Kubán Endre az ifjuság nevelésének szükségességét hangoztatja.

A nagyfontosságú ülés báró Ambrozy elnök zárószavaival ért véget.

Feketeszesz Bukarestben

Egy Fogaras-megyei községből napi 4700 liter feketeszeszt szállítottak Bukarestbe

Ha az elbocsátott sofför be nem sugja az esetet, vígan folyik tovább a fekete...

Bukarest, július 13.

Ez a feketeszesz-ügy speciális eset, mert Bukarestben történt. Feketeszeszről eddig csak az ország távolabbi vidékein lehetett hallani, már abban az értelemben tudniillik, hogy gyártják és árusítják. Minden józan ember azt hitte, hogy — bár elég szemérmelen volt a fekete — az oroszlan barlangjába mégsem merészkedik be.

Most aztán Bukarestnek is megvan a maga feketeszesz panamája. Igaz, hogy csak részben. Ugyanis itt csak árusították. Gyártani — Erdélyben gyártották és

onnan importálták a fővárosba a feketét.

— hamis bárcával.

Az eset a következő:

A fogaras-megyei Sárkányban levő szeszgyár egyik elbocsátott sofförje, — a nevét a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják — besugta egy grancsárnak, hogy egy teherautó naponta 10 hordó feketeszeszt szállít Bukarestbe a fogaras-megyei Sárkány szeszgyárából. A grancsár jelentette az ügyet feleit s parancsnokának, aki azonnal intézkedett, hogy a grancsárok lépjenek el a Bukarest felé vezető országutakat.

Az intézkedés eredménnyel is járt, a mennyiben rövid várakozás után megjelent a sofför által bemandott teherautó amelyen 11 hordó szesz volt, mintegy 4700 liter mennyiségben.

A többi már gyorsan ment. Megállapították, hogy január óta ugyszólván naponta jött a 11 hordó fekete a fővárosba. A legutóbbi szállítmányból többek között egy bukaresti parfümgyár vett át hat hordóval.

A pénzügyminisztérium három tagból álló kontrolor bizottságot küldött ki az ügy részleteinek és az eljárás pénzügyi részének lebonyolítására.

Az ilfovi ügyészség pedig táviratilag kérte a brassói ügyészséget, hogy a sárkányi szeszgyárat azonnal vegye szoros zár alá.

a gyár bérlojót, egy Czodik nevű embert tartóztassa le és szállítsa azonnal megfelelő felügyelet mellett Bukarestbe.

Táblás házak mellett mutatta be a brassói **Astra Mozgó** CHARLIE CHAPLIN legnagyobb hangosfilmjét

A nagyvárosi fények,

melynek főszerepét saját maga alakította. Senki se mulassza el ezen szenzációs vigiátékot megnézni, mely hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön fut.

Jön!

„Erénycsász”

(IGAZMONDÓ JAKOB)
FELIX BRESSART-tal a főszerepben.

Ha nem lenne szúnyog, nem volna malária és sok más gyilkos kór, mely emberek ezreit pusztítja el évente az egész világon. Őjük meg a veszélyes vérszívókat, — permetezzünk FLIT rovarirtót.

FLIT hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mind-ezek potói. FLIT-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot FLIT nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a FLIT katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált FLIT-kanna kizárja az utánzatot.

Rendezik a papság fizetését

A kétszeres áldozati adóért 78 millió lej rendkívüli fizetéspótlékkal kárpótolja a kormány a klérust

Bukarest, július 13

A módosított költségvetés kamarai vitája során — amint arról annakidején beszámoltunk — Jósika báró magyar-párti képviselőn kívül ugy az ellenzéki pártok képviselői, mint egyes többségi is kikeltek a papság fizetésének újabb megnyirbálása ellen. A szinte egységes fellépés hatása alatt Argetoianu pénzügyminiszter ugyanakkor, amikor kérte a módosított költségvetés elfogadását, ünnepélyes ígéretet tett arra nézve, hogy módját fogja ejteni a papság méltányos sérelmei orvoslásának és fizetésrendezésének a költségvetésbe beállított rendkívüli hitelek terhére.

A pénzügyminiszter ígérete alapján össze is ült a kamara egyesült pénzügyi és kultuszbizottsága és tárgyalás alá vette azt a törvényjavaslatot, amely hatályon kívül helyezi a nemzeti parasztpárti kormány idevonatkozó törvényét a lelkészek második áldozati adójának a megszüntetéséről. Ennek az új törvény-

javaslatnak az az eredeti rendeltetése, hogy a papság fizetésére vonatkozó rendelkezéseket összhangba hozza a módosított költségvetéssel.

Az egyesült bizottság beható vizsga után belátta, hogy a méltányosság s a klérus napjainkban különösen nagyfontosságú társadalmi szerepe a lelkészek sérelmeinek feltétlen orvoslását követeli s ezért elhatározta, hogy

78 millió rendkívüli hitellel rendezi a papság fizetését.

Ezzel az összeggel bizonyos mértékben kártalanítani fogják a klérus tagjait azért, hogy járandóságainál túl képen kettős áldozati adót alkalmaztak: előbb jelentékenyen redukálták az egyházak államsegélyét, most pedig újra életbeléptették rájuk nézve is a tisztviselők áldozati adóját. A fizetésrendezésből értesüléseink szerint természetesen a kisebbségi egyházak lelkészei is részesülnek.

Bécsben elfogták Kőmives Gézát,

aki a kommunben résztvevő egy ellenforradalmi csapat kivégzésében

Bécs, július 13.

A magyarországi kommunból kifolyólag tegnap egy feltűnésteltető letartóztatás történt Bécsben. Az itteni rendőrség a budapesti rendőrfőkapitányság megkeresésére

letartóztatta Kőmives Géza ötvenhárom éves építész, akit most ki fognak adni Magyarországnak.

Kőmives annakidején Budapesten a Széchenyi-fürdőt építette, majd Berlinben, Párisban és Buenos-Ayresben dolgozott. Délamerikából a világháború kitörése előtt érkezett haza Magyarországra és akkor a fiumei pályaudvar építését bízták rá.

A kommun kitörésekor Kőmives, aki már azelőtt is erősen forradalmi érzel-

mű ember volt, Dombóváron az ottani terrorkülönítménnyel nyert beosztást és résztvevő Tamási községben az ellenforradalmárok kivégzésében.

Az ellenforradalom győzelmei Kőmivest is elfogták és statáriális eljárással, gyilkosság, rablás és lázadás címén, tizenötévi fegyházra ítélték. Fogságából

1920-ban megszökött és azóta külföldön tartózkodott.

A budapesti rendőrfőkapitányságnak 1920-ban kiadott közözlőlevele alapján Bécsben, ahova nemérgen érkezett, most felismerték és elfogták. A kiadatása érdekében a magyarországi hatóságok megindították az eljárást.

SALAMON CSIKÓI péniteken a brassói ASTRA APOLLÓBAN.

Hírek

Töröm a fejemet

A TENORISTA PECHJE

Hayes néger énekesnek
Az angolok nekiesnek
És előtte — nézzünk oda
Bezárult minden szálloda!

Talán úgy támadt galiba,
Hogy a népjegény volt hiba
S azért csóválta ott fejet,
Mert Payes állt Hayes helyett!

ALARCOSBAL A JÖVŐBEN

Ahogy ötven év lepereg,
Jön egy repülőgépsereg,
Város felé száll és nyomba
Hull a gázzal teli bomba.

Lenn ép' alarcosbál zajlik,
S egy ur egy kis nőhöz hajlik
Suttogása perzsel, éget:
Szép gázmaszk, ismerlek téged!

n. f.)

— Mária királyné interveniált egy magyar nyugdíjas ügyében. Marosvásárhelyről jelentik: Gál István villany-szerelő volt Marosvásárhely városánál s ha a véletlen nem segíti őt különös és magas protekcióhoz, most nyugdíj nélkül mehetne az utcára. A Dandea rezsim alatt történt, hogy egy nyelvvizsga után Gál Istvánt elbocsájtották a város szolgálatából. Amikor Dandea megbukott, a kitűnő szaktudású villanyszerelőnek azzal szolgáltattott elégtételt a város új vezetősége, hogy visszavette szolgálatba. Most azonban elérte azt a korhatárt, amikor nyugdíjazni kellene, de miután Dandea miatt szolgálatát annak idején megszakította, minden nyugdíj és végkielégítés nélkül akarták elbocsájtani. Kétségbeesésében Zvidinek alezredeshez, Mária királyné szárnysegédéhez fordult segítségért, akivel valamikor egy házban lakott s aki akkoriban megmondta neki, hogy ha valamikor nagy bajban lesz, forduljon hozzá segítségért. Így került a magyar nyugdíjas ügye Mária királyné elé, aki azonnal 2000 lejnyi gyorssegélyt küldött neki. Ugyancsak Mária királyné intervenciójának tulajdonítható, hogy a miniszteriumból rendelkezés érkezett, hogy Gál István összes szolgálati éveit be kell számítani és ennél fogva a nyugdíj jogosultságát el kell ismerni.

— DR. TUTSEK GEZÁNÉ HALALA. Mély megilletődéssel és részvétellel értesültünk arról a megrendítő csapásról, mely dr. Tutsek Géza brassói orvost, Brassóvármegye volt tisztifőorvosát, a brassói magyar társadalom a régi, kiváló, köztisztviselő és szeretetben álló alakját és családját érte. A nemes nő ere nyeléről, szeretetreméltó egyéniségéről és példás hitvesi és anyai odaadásáról ismert neje, született báró Purcell Margit, néhai báró Purcell Béla magyar királyi posta és távirati főfelügyelőnek, a brassói kir. postahivatal egykori főnökének leánya, hétfőn reggel, hosszúságos szenvedés után, elhunyt. Dr. Tutsek Géza német három hónappal ezelőtt valószínűleg influenzából eredt agygyulladás támadta meg, s bár férje, a kiváló orvos, Brassó több jeles szakorvosa és Budapesten hosszabb ideig a legelső specialisták törekedtek az életnek megmenteni, a leghűbb, legragaszkodóbb környezetből ragadta ki a halál, ép akkor, mikor két bájos ikerleánya, Piroška és Ilonka, operáló és koncerténekesnői tanulmányukat kiváló sikerrel befejezve, sokat ígérő tehetséggel, a legszebb kilátással jutottak el művészi pályájuk küszöbére. Őket és szeretteit fiát, Tutsek Károly magántisztviselőt és jó urát, akivel harmincévi tiszta, zavartalan, boldog házasság fűzte össze, kellett váratlanul végkép itt hagynia, lesújtva, összetörve hagyva vissza szeretteit. De nemcsak ők, a legközelebb állók, az egész brassói társada-

Lapunk folytatólagos, zavartalan küldését csak úgy biztosíthatjuk, ha IDEJEBEN GONDOSKODIK:

az előfizetés megújításáról

FIGYELJE MEG a címén fel tüntetett lejáratos s ha lejárt az előfizetése, ujtassa meg idejében!

lom is, nemzetiségi különbség nélkül, amely fájlalja a jóságos, finomlelkű, minden szociális akció iránt érdeklődést, s áldozatkészéget tanúsító asszony halálát, aki flancos díszelgés, magamutogató szereplés és türesleltű közöny és ridegség helyett maga volt az egyszerűség, igénytelenség, közvetlenség, otthoniasság, szellemi és erkölcsi emelkedettség. Mintaképe az igazi uriaszonynak.

— AZ ERDÉLYI KERESKEDŐK GYASZA. Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségének agilis elnöke, Száva Gerő, brassói kereskedő, rövid szenvedés után tegnap este elhunyt. A 44 éves, életerős férfi elvesztése súlyos csapást mért az erdélyi kiskereskedők mozgalmára, amelynek mindig lelkes és fáradhatatlan bajnoka volt. Száva Gerőt kedden délután helyezik örök nyugalomra az Ipartestület székházának diszterméjébe.

★ SALAMON BÉLA SZENZÁCIÓS VENDÉGTÁRÉKA. Már megkezdte a jegyek árúsitását. Ami ötlet, sziporkázó szellemesség, jókedv és humor a magyar kabarétársadalomban ez évben megjelent, mind helyet talál Salamon Béla július hó 17-én, pénteken este, a brassói Astra (Apolló) színházban, vendégszereplésének műsorában. A Teréz körúti Szinpad legnagyobb sikerű darabjait fogja bemutatni, azokat a darabokat, amelyeket a budapesti közönség előtt estéről-estére zsúfolt házak tomboló tapsa és harsogó kacagása között játszottak. Három és félórás szüntelen kacagás, — ez a programja: és, hogy ezt a programot lelkiismeretesen végre is hajtja, legjobb bizonyítéka az, hogy öt bohózat főszerepében lép fel és olyan válogatott művészi együttes szervezete, amely a maga nemében szinte páratlan. — Színházának négy legjobb komikusával indul, a harcba: Boros Géza, Berky József, Komlós Vilmos és Rolkó József, tehát a döntő siker is elmaradhatatlan. — A humor, a jókedv, a kacagás, valóságos szimfóniaja lesz ez a „Salamon-est.” — Nőti Károly, Vadnai László, Lőrincz Miklós bohózatait, tréfáit, bluttjeit, a Teréz körúti Szinpad női gárdájából Götz Erzs, Sass Illy és Cziráki Luczy játszó és csatlakoznak a szenzációsnak ígérkező est sikeréhez, Boros Géza a legaktuálisabb kuplékkal szerepel. A Salamon előadásra ajánlatos jegyekről előre gondoskodni, amelyek a színházi pénztárnál a mai naptól kezdve kaphatók. — Salamon Béla 2-3 estére tervezett brassói vendégtárákat egy távirat semmisítette meg, amely Berlinbe hívja és ezért kénytelen volt vendégszereplését egyetlen estére leredukálni. — Az estély, amint már fent megírtuk, pénteken lesz az Astra (Apolló) nagytermében, két napi műsor összesűrített programjával, a legújabb és legszenzációsabb számokkal, amelyekkel Pesten hónapokon át telt házak előtt aratott sikereket a társulat. — Jegyek elővételben a Zeitschriftenzentralénál. (Kolostor-utca.)

— A PERZSA KOLDUSNÁBOB százmillió lejes kártérítési perét októberig elhalasztották. Bukarestből jelentik: A csernovici törvényszék előtt óriási érdeklődés mellett folytatták Curcioglu, egykori perzsa nábob százmillió lejes kártérítési perét, amelyet volt ügyvédje, Plavsky ellen még évekkel ezelőtt megindított. A tárgyalás folyamán Plavsky ügyvédje egész sereg új tanút jelentett be és kérte a bíróságtól a nagyrészt belföldön élő tanúk megidéztetését. A koldus-nábob könyvekkel a szemében kérte a bíróságot, hogy ne üljenek fel újra Plavsky machinációinak, mert hiszen a külföldön élő tanúk kihallgatásával újra csak a tárgyalás elhalasztását célozza. — Ez az ember tíz év óta egyebet sem tesz, mint agyafurt mesterkedéssel kitolja az időt, amikor az ellopott vagyonomat kénytelen visszaadni. Ha most a bíróság elrendeli a külföldön élő tanúk kihallgatását, ez azt jelenti, hogy éveken keresztül újra nyomorognom kell... A bíróság rövid tárgyalás után úgy határozott, hogy a külföldön élő tanúk kihallgatásától eltekint, de Plavskynak mégis módot akar adni bizonyítékai benyújtására és ezért a tárgyalást októberig elhalasztja.

— SÜLYOSAN MEGBUNTETIK AZOKAT, AKIK A TÜZOLTÓSÁGOT BECSAPJAK. A mióta Brassóban szinte minden utcában felszerelték a tűzoltóságot értesítő tűzjelzőkészsülkeket, azóta szinte minden éjszaka, teljesen felelőtlen egyének, félrevezetik a tűzoltóságot. Így a mai éjszaka is két ízben vonult ki a tűzoltóság a veszélyt jelző helyre, ahol természetesen nyoma sem volt a tűznek. A rendőrség ezentul szigorúan figyel és súlyosan megbünteti ezeket a szórakozó alakokat, akik a készlülék ablakbeverésében örömet találnak.

— A ROSSZ UTON FELBORULT EGY AUTÓ. Dumitru Jon és Ursuleanu Octavian kapitányok egy autótaxin Keresztényfalva és Vulkán községek között, a rossz ut miatt, egy árokba borultak. A két beennülő kapitány és a soffőr megsebesültek. Az eljárás az országutakat gondozó kerületi pályafelügyelő elen indult meg, aki a szerencsétlenségért felelős.

— SÜLYOS ITÉLET A NEMETSZENTPÉTERI KETTŐS GYLKÖSSÁG ÜGYÉBEN. Temesvárról jelentik: Az itteni törvényszék ma életfogytiglani fegyházra ítélte Hegedüs Andrást, és huszévi fegyházra Frank Istvánt, akik 1928. június 11-én a temesmegyei Nemetszentpéter községben meggyilkolták Kun Mátyás gazdálkodót és feleségét, unokahugát. Hajós Ilonkát pedig életveszélyesen megsebesítették. Az elítéltek ügyvédei felebbezést jelentettek be a Táblához.

Ma hétfőn este 1/29-kor a Gewerbevereinban

Strindberg: HALÁLTÁNCA

SOMLAY ARTUR 100-adszor játszott legnagyobb alakítása.

Kedden este 1/29-kor a Gewerbevereinban csak felnőtteknek.

BIBESCU herceg Párizsban 200-szor játszott

„Melyik volt”

c. brilliás vigjátéka.

— A BRASSÓI RENDŐRSÉG HIREI. Ismeretlen egyének vasárnapra virradó éjszakán behatoltak özvegy Gergely Jánosné Felső-Porond-utcai lakásába és onnan 15 ezer lej értékű ruhaneműt loptak el. — A brassói Rendőrség lopás kísérlete miatt letartóztatta Gheorghe Alexandru és Brascoviza Gheorghe ismert zsebtolvajokat, abban a pillanatban, amint éppen lopni akartak. A rendőrség megindította az eljárást.

— AZ ERDÉLYI MŰZEUMEGYESÜLET NAGYENYEDI VANDORGYÜLÉSE. Tudósítónk jelenti: Az EME ezidén Nagenyeden rendezi meg szokásos vándorgyűlését, augusztus 28., 29. és 30-án. A vándorgyűlésnek ez évben különös érdekességet ad, hogy ugyanakkor fogják ünnepelni Kazinczy Ferenc, a nagy magyar nyelvújító, halálának százéves évfordulóját. A vándorgyűlés előadói dr. Kristóf György, dr. Szádeczky Gyula, dr. Bitay Árpád, Elekcs Viktor, Járay István, dr. Tavaszgy Sándor, dr. Szász Ferenc, dr. Tulogdy János, dr. Császár Károly, dr. Markós György, Török Zoltán és dr. Török Imre lesznek.

— SOMLAY ARTUR TÁRSULATÁNAK BRASSÓI ELŐADÁSAI. Somlay Artur, a budapesti Víg-színház és Belvárosi Színház ragyogó tehetségű művésze és az ő kivételes egyéniségéhez mindenben méltó drámai együttes, szombaton este mutatkozott be Brassó közönségének. Hogy gyorsan tud legyünk a bemutatkozás legkésőbbi mozzanatán, le kell mindjárt szögeznünk, hogy a nem mindennapi értéket jelentő művészi együttes fogadtatása méltatlan volt — Brassóhoz. — A kis drámai együttes W. Somerset Mangham: „Kenyérkereső” című világvárosi karrikatúrájával állott a közönség elé. — Az előadás legnagyobb értéke az, hogy ez a véres szatírárt kedves és még a legkínosabb szituációkban is derűs, fölényes játékká varázsolta. — Csak éppen megmutatta, hogy így is lehet, tragikus összeroppanás, drámai megsemmisülés helyett mosolyogva kievickélni az élet undorító hinárjából. Az író fölényes életmegmutatása találkozott a színtész ábrázoló kötelességével, ahogy Somlay Artur élénk állította a tözsdeügynök figuráját. Aki látta ezt az alakítását, amelyben nem volt szokásos hatásvadászat, egy életre szóló élményt vitt magával emléktől. Annak ellenére, hogy a darabot vasárnap délután is játszották, a darab iránt olyan hallatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg, — sajnos, csak utólag, — hogy Somlay Artur a közkívánságnak engedve, nagyobb befogadóképességű teremben, az Astra-moziban kedden este 11 órakor újra megismétli ennek a ragyogó darabnak az előadását. Vasárnap este Fodor László „Töltőtől” című, rendkívül ötletes és szellemes vigjátékát adta elő a társulat. Az előadásról csak ennyit mondjunk: Somlay Artur felfogásában a kasszadarabnak készült pesti sláger molieri mélységű, klasszikus játékká finomodott. — Ma, hétfőn este, Strindberg híres drámája, a „Haláltánc” kerül sorra. A budapesti lapok szerint Somlay alakítása ebben a darabban a vad és nehéz strindbergi költészet maradéktalan teljessége.

— TIZENÖTMILLIÓS DEFICITJE VAN TEMESVÁR VÁROS FÉLÉVI MÉRLEGÉNEK. Tudósítónk jelenti: Temesvár város 1931-es első félévi mérlegében tizenöt milliós lej deficit mutatkozik. Attól tartanak, hogy a hiány az év végére harminc millióra nő. A nagyarányú deficit nagyrészt az adók behajthatatlanságából származik.

— HALÁL A KAPU ALATT. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel halálosvégi verekedés színhelye volt a brassói Szent János-utca 17. számú bérház udvara. Éjfél után fél kettőkor tért haza a házban lakó két cselédleány a bálból. Az udvarra velük együtt bejött két legény is, akiket a kapu alatt háló, Pop Alexandru, az udvaron lakó félkaru munkás arra kért, hogy menjenek ki onnan, ne zavarják a ház csendjét. A legények azonban nem voltak hajlandók eleget tenni a felszólításnak és szóváltás közben az egyik, Tódor Gábor, a kését is előrántotta a csizmája szá-

rából, amivel Pop Alexandrut mellbeszurta. A szerencsétlen embert kórházba szállították, de felépüléséhez nincs remény.

— Az izraelita hitközség nagygyűlése Brassóban. Az Erdélyi és Bánáti Országos Izraelita Iroda, mint a hitközségek szövetsége, ősszel nagygyűlést tart Brassóban az összes hitközségek delegátusainak részvételével. A nagygyűlés elé az érdekeltek körök várakozással tekintenek, mert ezen a gyűlésen fogják betölteni az elhunyt dr. Eisler Mátyás ügyvezető elnökségi és dr. Vértess Adolf társelnöki helyét.

★ ELVESZETT egy 4 hónapos, barna foltos vadászkutya (vizsla). Kéretik azt jutalom ellenében leadni Klees, Brassó, Vasut-utca 32. szám alatt.

— GYOPARSZEDÉS KÖZBEN LEZHANT. Tegnap, vasárnap, egy nagyobb kiránduló társaság ment fel a Csukásra, köztük Saculescu József temesvári fiatalember is. A társaság közben gyopárt szedett és Saculescu egy kővön elcsuszott és egy ötven méternyi szakadékbba zuhant. Társai segítségére siettek és kiemelték, de mire kórházba szállították volna, kiszexedett.

★ ORVOSI HIR. Dr. Schlesinger S. belgyógyász rendelőjét Brassó, I. I. C. Bratiannu (Kórház-utca) 54. szám alá helyezte át. Rendel: d. e. 11—1-ig, d. u. 3—5-ig.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.

Kolozsvári Népbank és Zalog Hiteltitkőzet R. T. Szép-utca 1. Szg.

Megmenekül

egy kinos operációtól, ha

Haedensat

használ, amely az aranyérnek egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Több ezer elismerő levél.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Romániai vezérképviselő:

ROYAL-drogéria
M. Rózsa R. T., Cluj

Jó cipőnek —
jó cipőpaszta!
Ez a Pyramid Paszta!

Malomtulajdonosok

figyelmébe!

Mielőtt kőveket beszerzik, kérjenek árajánlatot elismert elsőrangú bel- és külföldi anyagból készült malomköveimről. — Műkővek minden minőségben bármilyen darálóhoz. — Koptatógépek („Rentabel”) smirgliköppennyel szakszerű bevonását vállalom. Szolid pontos kidolgozás. — Olcsó árak.

GUSTAV BONFERT

Malomköipar, Arad, Str. Ghîba Birta 9.

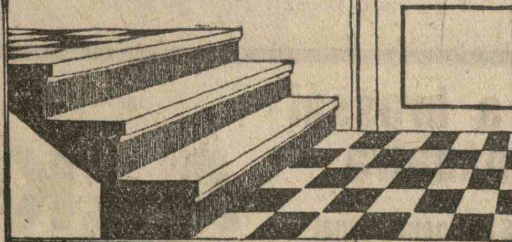
Gärtner Demeter

R. T. utódai

BRASSO,

Vasut-utca, 92 sz.

Telefon 176

Mozaiklapok

E 2133

Műkölépcsők

Műkökerítések

Műköanyag

Köpor

Művakolat

Betoncsövek

Betonkéményajlók

Ka-Ka-Wi-betonkémény-szellőgő

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— POKOLGÉP A PÓSTACSOMAGBAN. Bukarestből jelentik: Constantin Andreescu ismaili kereskedőnek postacsomagja érkezett Galacból, amelyben egy pokolgép volt. Kellő óvatossággal sikerült azonban felrobbanását megakadályozni. A hatóságnak, — amely azonnal megindította a nyomozást, — állítólag birtokában van a tettes neve, csak a nyomozás érdekében hallgatja el egyelőre.

— ÖNGYILKOS LETT A FŐVÁROSI VÁGÓHID IGAZGATÓJÁNAK FELESEGE. Bukarestből jelentik: Tegnap éjjel Jonescu asszony, a fővárosi vágóhid igazgatójának felesége, lakásán felakasztotta magát. Az öngyilkosságot Popescu hadnagy fedezte fel, aki Jonescu igazgató unokaöccse és párnapos szabadságát töltötte éppen nagybátyjánál. Félnegy körül történetesen a fiatal tiszt meg akarta nézni óráját, de, miután látta, hogy áll, a szomszédos szobába nyitott, amelyben, tudomása szerint, egy falióra volt. Itt táruult a borzalmas látvány szemei elé. Egy ablak kerestfáján ott függött 49 éves nagynénének merev teste. A fiatal tiszt segítségért kiáltott, de sem ő, sem a pár perc múlva odaérkező férj nem tudtak már segíteni a szerencsétlen nőn. A helyszínre kiszállt bizottság már csak a halált állapította meg. Jonescu asszony egy sort sem hagyott hátra, amiből az öngyilkosság okait megállapíthatnák. Férje és unokaöccse vallomása szerint súlyos idegbaja volt.

— FELAKASZTOTTA MAGAT EGY ÖREG MUNKANÉLKÜLI PINCÉR. Bukarestből jelentik: Jonescu György 67 éves pincér, a Str. Orăscu egyik dűledező viskójában lakott feleségével. Az öreg pincérnek már régebben nem volt állása és rettenetes nyomorban élt. Ismerősei nem voltak, a pincérszűrség sem segítette. Az öreg nyomorában koldulni is kezdett, de a legtöbb ajtón hiába kopogtatott. Elkéseredéséhez hozzájárult, hogy beteg is volt. — Tegnap délután látványi ereje sem volt, midőn hazatért s felesége emiatt ágyba fektette. Az öreg asszony elment a templomba s mikor egy háromnegyed óra múlva visszatért és a szegényes szobácskába nyitott, hangtalanul rogyott össze. Az öreg pincér a mennyezet közepén kiálló lámpatartó horogra akasztotta fel magát. Az asztalon két levelet találtak, a melynek sebtében odaveletti soraiból kitűnt, hogy az öreg pincér nyomora miatt lett öngyilkos. A holttestet a hatóság rendelkezésére az orvostani intézetbe szállították.

— EGY FRANCIA REPULÓRAJ FÖLDKÖRÜLI UTJÁN BUKARESTET IS FELKERESI. Bukarestből jelentik: Dumeonil, Franciaország légügyi minisztere elhatározta, hogy a francia repülőipar propagálása céljából európai körutra küld egy repülőcsapatot, amelyen az aviatika több kitűnőségén kívül Dieudonné Costes kapitány, a híres óceánrepülő is részt vesz. A hét legmodernebb típusú repülőgépből álló csapat először Brüsszelnek veszi irányát, majd Kopenhágába repül, ahonnan tovább indulva, Oslót és Stockholmot érintik. Utjukon legelőször Varsóban rendeznek hosszabb pihenést és innen indulnak Románia felé, ahol az aviatikai körök ünnepélyes fogadtatásban fogják részesíteni. Bukarestbe előreláthatólag folyó hó 16, vagy 17-én érkeznek.

— KÉT MÉTER MELYÉGI GÖDÖRBE ZUHANT EGY AUTÓTAXI. Bukarestből jelentik: Tegnap este a 10907. rendszámú autótaxi, amelyet egy Victor nevű sofőr vezetett, hirt utast szállított haza, akik mindnyájan borközi állapotban voltak. Egyik közülük engedélyt kért, hogy a taxit egy darabig vezethesse, amibe a sofőr bele is egyezett. — A passzionatus vezető természetesen nem volt ura a gépnek s ennek következtében a taxi a Soseana Vitan 8. számú ház előtt egy két méter mélyégi gödörbe zuhant. A bennülők közül Jancu Manu hentesmester szerzett csak komolyabb sérüléseket, akit a Brancoveanu kórházba szállítottak. A sofőr, akit a tulajdonképpeni felelősség terhel, — nyomtalanul eltűnt. Az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Lámpa mellett csépeltek — elégett a termés. Belgrádból jelentik: Arcsuri macedón faluban a rekkenő hőség miatt a gazdák nem végezhetők nappal a cséplést, hanem kénytelenek voltak éjszaka lámpafény mellett dolgozni. Az egyik lámpa eközben eltört és a felcsapó láng meggyújtotta a gabonát. A tűz gyorsan terjedt, rövidesen elérte a falu szélét és huszonegy házat felperzsel. A kár óriási, a falu egész állatállománya is odaveszett.

Ne bántsuk a meleget

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, nagytekintetű Közvélemény!

Abban a bűnpörben, amely immár hetek óta tart szünetlenül és amelyben védecem a Nyár ül a vádlottak padján elhangzott már a vád és a szakvélemény s valamennyi úgy emlékezett meg védecemről, mint valami elvetemedett és rosszindulatu gonosztevőről. Felelősségem teljes tudatában állítom, hogy védecem ártatlan azokban, amelyeket oly tulzatosan és kiméletlenül a terhére rónak és tulajdonképpen mártír, mert hivatásának, kötelességtudásának áldozata. A vád több ízben is hivatkozott arra, hogy védecem a Nyár bűnös gondatlanságával emberek testi épségében kárt okozott, állandóan nyugtalanságban tart egész főmegeket, üldözi és szenvedtetni őket. Felmerült az a vád is, hogy most már nemcsak az utcán támadja meg a fegyvertelen, békés járókelőket, hanem középületekbe és magánlakásokba is behatol és ott is támadóan lép fel. Hivatkoznak arra is, hogy aljas módon mérget kever az ember ételébe, megrontja a húst és poshasztja a gyümölcsöket.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, nagytekintetű Közvélemény!

Elismerem, hogy a hangoztatott vádak igen súlyosak, de meggyőződésem, hogy az igazság ítélőszéke előtt kiderül védecem ártatlansága. Először is legyen szabad arra hivatkoznom, hogy a vádak javarészből tulzattak és kiszínezettek. A terhelő tanuk tulzszik magukat a tárgyalagosságon s mindaz, amit nem is olyan régen, alig hat hónappal ezelőtt még kivánatos érénynek minősítettek, azt most gyűlöletteljes bűnnek állítják be. Ezenkívül azonban hivatkoznom kell arra is, hogy azt a gondoságot, amely saját érdekében mindenkinek kötelessége, igen gyakran elmulasztják és a mulasztásukból származó kárt egyszerűen áthárítják védecemre. A vele szembeni elfogultságra jellemző tünet, hogy, amíg terhére rojjak, hogy megposhasztja a egyszerű gyümölcsöket, fel sem említik, hogy az ő érdeme, hogy ezek a gyümölcsök egyáltalán vannak. Ezenkívül azonban olyan érdemei vannak a nyárnak, amelyről most alig esik szó. Mit törődnek azzal a városi terhelő tanuk, hogy az áldott meleg hogy érleli a növényt, a magot, a fűvet, a fát és hogy az ócsárolt nyári zivatar milyen áldás a szomjazó mezőknek. Higyjék el mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, az elhangzott vádak tulnyomórésze kicsinyes önzésből fakad és kevés köze van az igazsághoz. Vagy talán azelőtt nem voltak meleg napok? Azelőtt nem olvadozott az aszfalt, nem törölgették az emberek a homlokukat, nem közölték a meteorológiai jelentések.

Siessen

már most elője-
gyeztetni jegyeit az

„Erénycsősz”

(IGAZI JAKOB)

Főszerepben: FELIX BRESSART.

című szenzá-
ciós hangos-
film előadására

Astra
Apolló,
Brassó

hogy: — Itt a kánikul! Ilyen meleg már husz éve nem volt!”

De igen, csak hogy akkor türelmesebbek voltak az emberek. Pedig akkor még nem volt annyi strandfürdő, nem hordtak ilyen kivágott és ennyire lenge ruhákat. Mit tudják azt a felvonult tanuk, hogy hogy sóvárok a növények rostja a nyár után és hogy áhitozza a nyári esőt a föld.

Nem, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, a nyár nem gonosztevő és ha vannak hibái, vannak érényei is. De kérdzem én, vajjon kinek van joga követelni a tökéletet? Annak, aminek annyi mindennek meg kell felelnie, hogyan felelhet meg egynek-egynek? A tél, a zord agglégény, néha valóban szigorú, sőt kegyetlen is, de sohasem értelem nélkül és ezért hibáiban is szeretjük. A nyár azonban valamennyiünk anyja. Érlel, ápol, nevel, gyűjti a kincseket, hogy legyen majd nekünk, könnyelmű, tékozló fiainak később, a nehezebb napokban. A szeretetből sohasem sok és a sokat sem szabad fölénykedő, durva szóval visszautaitani. Védecem a Nyár nekünk anyánk és maga is gyermeke annak a csodálatos rengetegnek, annak ami véges igazságainkat meghaladó nagy igazságosságnak, amelyet mi megérteni sem tudunk, nem-hogy megköszönni.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, nagytekintetű Közvélemény védecem, a Nyár ártatlan, tehát iazságos és megértő ítéletet kérek.

— s —

— SZÉTOPERALTAK KÉT ÖSSZENÖTT LEÁNYCSECSEMŐT. Londonból jelentik: A baltimorei városi kórházban sikeres műtét hajtottak végre két összenőtt leánycsecsemőn, akik a has táján közös vakbéllel voltak összenöve. A szétválasztás után mindkét csecsemő életképesnek mutatkozott.

— Megfojtotta nevelőleányát. Berlinből jelentik: A grünwaldi erdőben megfojtva találták Kalisch Gerda tizenhétéves berlini leányt. A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosságot Sappel János ötvenéves szénkihordó, a leány nevelőapja követte el, akivel bűnös viszonya volt. Sappel, akit sikerült elfogni, elmondta, hogy három évig folytatott bűnös viszonyt nevelt leányával, akinek érdeklődése azonban az utóbbi időben másfelé fordult. Szombaton délnél a grünwaldi erdőben sétaáltak, ahol azután, egy féltékenységi jelenet közben, végzett vele.

Keleti levelek

31.

Iria: Baktay Ervin

Lahor, a panzsab fővárosa

India voltaképpen nem egyetlen ország, hanem valóságos kontinens és egyes tájai karakterükben, éghajlatukban, lakóinak nyelvében és viseletében csaknem annyira elütnek egymástól, mint Európa különböző államai. Valamikor tényleg különálló országok, sőt birodalmak léteztek ott, ahol manapság már csak a provincia elnevezése utal valami elhatároltságra.

A Pandzsáb Indiának egyik legnagyobb, legnépesebb és leggazdagabb provinciája. „A Pandzsáb”, így mondjuk helyesen, s nem egyszerűen csak „Pandzsáb”, mert a szó jelentése „Az Öt Folyó (földje)”.

A Pandzsáb állt ellen legtovább a hódító angol hatalomnak. 1849-ben vívták meg a csilánváli sikon az utolsó ütközetet a Pandzsáb akkori urai, a harcjas szikh-ek, a győzelmesen előrenyomuló brit hadsereggel. A Nagymogulok Indiája akkor már az angolok hűbéresévé vált s a szikhiek legyőzéseével egész India birtoka a britek, illetve a brit Kétföldi Kereskedelmi Társaság kezére jutott. — Mert Indiát egy üzleti alapon megszervezett részvénytársaság szerezte meg Angliának.

E nagy idők emlékét hirdeti Lahor szívében, a „Punjab Museum” előtt álló, hatalmas kerekében nyugvó ágyú. A szikhiek „Zamáná”-nak, azaz „zümmögő”-nek becézték a vén ágyút, amelynek

torkából egykor halál süvített az idegenek felé. Ma már békésen áll kőtalapzatán s az angolok csak „Kim ágyújának” nevezik, mert Rudyard Kipling egyik regényének hőse, a kis félvér Kim, a lahori bazárak talpraesett csavargója, itt szerzett leginkább ödöngeni.

Lahorban különben is sok büszke emlék beszél a régi dicsőségről. A várost Dzsehangir nagymogul tette jelentőssé. Jobban kedvelte, mint Delhit, a voltaképpeni mogul székvárost, és remek épületekkel ékesítette. De általában Lahor mindig kedvence volt a nagymoguloknak. Erdője, palotái, mecsetjei díszkertetjei közmondások voltak Indiaszerte s a lahoriak kevélyen emlegették, hogy „Lazpahán és Siráz minden pompája sem ér föl Lahor feléül”.

A nagymogulok hatalmát aztán a szikh uralom váltotta fel a 19. szd. első negyedében. „A Pandzsáb Napoleonja”, az egyszerű szikh nemesből tehetséges és uralkodási vágya révén magasba emelkedő Randzsit Szingh volt a szikh birodalom megalapítója. Pompás európai tisztek vezetése alatt álló modern hadserget szervezett konytos, hosszuszakallu, fanatikusan vitész szikhjeiből és a pandzsábi királyság volt Randzsit Szingh haláláig a legnagyobb és legszilárdabb hatalom. De a dicsőség csak addig tartott, amíg az ő lángelméje irányította a birodalom sorsát. Utódai tehetségtelen, hitvány emberek voltak. Az ország nagyjai egymással vetélkedve gyengítették a szikh

hekk ellenálló erejét s oktanak voltak megtenni azt, amitől „A Pandzsáb Napoleonja” mindég óvakodott: kihívták az angolok haragját. Két véres háboru után végül is az idegen hódítók zsákmányává vált az Öt Folyó földje. A nép ugyan nem járt rosszul a cserével, hiszen azelőtti urai hét bört nyuztak róla — de régi dolog az és érthető is, hogy a nemzetek mindig többre becsülik akár a nyomoruságos függetlenséget is az alárendeltség jólétével.

A lahori vár épségben áll, mainapig sem vált rommá. Vele szemközt emelkedik Randzsit Szingh mauzóleuma, a félszemű, rutképű, tompaorru, de lángeszű és szuggesztív egyéniségű Maháradzsát a halottas máglya tízezen át követték a halálba feleségei — állítólag önként. A sírterem közepén, márványtáblán, egy nagyobb kötémb alatt pihennek az uralkodó hamvai, körülötte pedig kisebb kövek jelzik asszonyainak porait. A kövekre boruló márványmennyezet mellett szikh bhái („testvér”, papi szolgálatot ellátó szikh) olvassa szüntelenül a Granth Szaháb-ot, a szikhiek szent könyvét.

Itt, az erőd környékén minden az elmúlásról beszél. A mulandóságot hirdeti a várostól távolabb elterülő Sándara-kerítés, Dzsehangir nagymogul alussza itt örök álmát, az Allah kilencvenkilenc nevével ékes, csodálatos arabeszkkel vésett márvány cenotáfium alatt. Az árnybavező, magas boltozatról finomművi színes ámpolna csüng alá, szelíd fényt vetve a márványlapra s az apró sárga virágokra, amelyekkel még ma is kegyeletesen ápolják az elporladt Nagyur emlékét az igazhitű lahoriak. A lámpa lassu, imbolgó mozgással, mint valami titokzatos óráingája, szabdálja apró darabkáira a jelen időt.

Kedden este 11-kor a brassói

ASTRA-ban közvinánatra

legyek egész nap és este az ASTRA-pénztáránál

A Somlay-társulat bucsufellépése

A „KENYÉRKERESŐ”-ben

PAMFIL TANÁR UR

Veszedeles kábítószerek a gyermekek kezében

Kolozsvár, július 13.

Abban a sajtópörben, amely ugyszól-ván országos ereszódés mellett folyik a kolozsvári törvényszék előtt, látszólag két szereplő van csupán. Az egyetemi tanár, mint felperes és az újságíró, akit vágalmaszásért beperelt. De valóság az, hogy tulajdonképpen a professzor ur ül a vádlottak padján, ahol védekeznie kell olyan állítások ellen, amelyek semmiképpen sincsenek összhangban az egyetemi tanár magas tiszttségével. És láthatatlanul bár, de ott ül a tanár ur mellett a vádlottak padján a Rendszer is, amely a lépten-nyomon felbukkanó furcsa karrierek kitermelte és oda nem való embereket ültetett magas etnikai kötelezettségekkel átszőtt pozíciókba.

Pamfil tanár ur ellen az újságíró azt a vádat emelte, hogy katedráját üzleti célokra használta fel. Egyetemi tanár és üzlet — valahogy nem fér össze. — Az egyetemi tanárnak az a hivatása, hogy idealizmusra és tudományra nevelje a rábízott nemzedékeket. Ehelyett azonban írásos dokumentumok, tanuk és közismert tények arról beszélnek, hogy Pamfil tanár ur üzleteket csinált, vállalatokat gründolt és megette egy sereg ember pénzét. Még a saját kollégáit is berántotta ezekbe az üzletekbe, amelyeket tudományos felkészültségére, Svájcban szerzett képesítésére való hivatkozással alapított és amelyeknél minden tudománya következetesen csődöt mondott.

A kolozsvári "Zea" és a tordai "Labora"

De beszéljenek az írárok. Még 1920-ban Pamfil professzor részvénysársaságot alapít Kolozsváron 3 millió lej alapítókével, amelynek tekin-télyes részét egyetemi tanártársaival jegyeztette le. A pénzből felépíti a "Zea" nevű vegyészeti gyárat, ahol kábitószerek és más gyógy-szeres előállítását kezdte meg. Egyes gyártmányok, így a krétapor előállítása egyáltalán nem sikerült. A gyárban váratlanul tűz üt ki, a berendezés nagy-részt a lángok martalékául esik. Az időközben 5 millióra felemelt alapítóké odavesz. A leégett gyárpépülettel Pamfil professzor nem is törődik, mert már új üzleteken fáradozik. A rendrőség eg-zép napon felreedezi, hogy az utcai gyerekek furcsa folyadékokkal telt fio-lákkal játszanak. A főorvosi hivatal megállapítja, hogy a fiolákban vesze-delmes kábitószerek vannak. Honnan kerültek ezek a fiolák a gyermekek ke-zébe? A rendrőség megállapítása sze-rint a Zea-gyár padlásáról.... Isteni cso-dá, hogy nem lett tömegszerencsétlen-ség belőle.... És nemsokára ott látjuk Pamfil professzort a kábitószekereske-delem ellenőrzésére hivatott bizottság elnöki pozíciójában....

Miután a kolozsvári krétagyártás nem sikerült, Pamfil tanár ur átmélt Tordá-ra és ott Fodor Andor kereskedő, László Károly magánzó és Zarándy Lipót nyu-galmazott vármegyei főjegyző pénzével megcsinálja a "Labora" nevű vegyészeti vállalatot. Krétapor és bizmuthsó különleges módon való gyártására. A társak nyilatkozata szerint Pamfil tanár ur havi 31500 lejig terjedő honoráriu-mot kötött ki magának, amiért a gyá-rat berendezte és a vállalat összes ügye-it intézte. Az előállított áru nem volt jó, a vállalat tönkrement. A csőd elke-rülése érdekében a szerencsétlen berán-tott emberek önkéntes árverésen vala-mi 660 ezer lejért adták el a gyárat, a melyre több mint 3 millió lej ráfizettek. Az egész vagyonuk eluszt Pamfil pro-fesszor tudományán.

Pamfil tanár ur nem sokat busult azon, hogy három kisebbségi embert tönkretett. Már csinálta is az új vállalatot, a "Produce Alimentare" részvény-társaságot, amely főzélék és gyümölcs-aszalásra létesült földgázüzem mellett. De a professzor ur svájci tudománya itt sem vált be. A földgázzal aszalt gyü-mölcs élvezhetetlen volt. Erre, akárcsak a kolozsvári Zea-gyár esetében, itt is tűz ütött ki és a gyár leégett. A kár biz-tosítás útján megtérült. Popa Joan gyá-ri portás és felesége egy nyilatkozatban elmondják, hogy szemtanúi voltak, ami-kor Pamfil tanár ur az aszalókemence samott-szigetelését eltávolította és há-doglemezzel kicserélte. A rákövetkező éjszaka üttött ki azután a tűz.

Ezután egy még egészen ki nem de-rült üzleti ügybe vágott Pamfil profesz-

zor. Szeszt akart csinálni földgázból, ugyancsak Tordán. De mindjárt a ki-sérletek elején megbukott a vállalko-zás. Az összes párolókészülékek megre-pedtek a földgáztól, amely nem akart szeszé válni.

A hírbédi bizmichin-ügy

Anyagilag a legjobban sikerült Pam-fil tanár urnak a „Steaua” nevű gyógy-szerészeti laboratórium, amelyet dr. Molodván Gyula akkori közegészség-ügyi miniszterrel együtt csinált meg. — Ebben a laboratóriumban született meg Pamfil tanár ur egyetlen találmánya, a bizmichin antiszifilitikus preparátum. Ez sem volt valami eredeti gyógyszer, mert ugyanez a preparátum por alakjában (német különlegesség) addig is for-galomban volt és Pamfil professzor uji-tása mindössze abban merült ki, hogy ezt a szert folyadék alakjában fiolák-ban hozta forgalomba sokszoros áron. „Külföldi áru helyett használjanak ha-zai gyártmányt” jelszó alatt minden gyógyszerész kénytelen volt a bizmichin-t venni, mert ki mert volna szem-beszállani Pamfil professzor ural, a ro-mániai gyógyszerészetnek akkor min-denható urával, aki Moldován közegész-ségügyi miniszter legkorlátlanabb bizal-mát birta, ő csinálta meg az új gyógy-szerésztörvényt is, amely valósággal sirásója volt különösen a kisebbségi gyógyszerésztársadalomnak.

De az igazi üzletet az állami szállítá-sok képezték. Moldován miniszter és Pamfil tanár ur vállalatát szállította a kétesértékű bizmichint a kolozsvári egyetemi klinikáknak, a kolozsvári gyógyszerésztintézetnek, amelynek igaz-gatója Pamfil tanár ur (tehát sa-játmaga szállított önmagának), továbbá a bukaresti Institutul Chimico-Farma-ceuticnak, amelynek ugyancsak Pamfil tanár ur volt az igazgatója.

Ilyen nagyarányu üzleti tevékenysé-ge mellett a professzor urnak maradt még elég ideje arra is, hogy egyidejű-leg 13 különféle állást töltsön be, per-sze, megfelelő jövedelem mellett. Állást halmozott, — ez a második fővádpont Pamfil professzor ellen. A kolozsvári egyetem gyógyszerészeti fakultásán ta-nára volt az orvoskémia, helyettes tanára a gyógyszerészeti vegytannak és a galékinának, a közegészségügyi mi-niszterium vezérfelügyelője, a gyógy-szerészeti bizottság tagja, a legfőbb köz-egészségügyi tanács tagja, a gyógyszer-különlegességeket ellenőrző bizottság elnöke, a gyógyszerészeti fakultás viz-gázató bizottságának elnöke, a gyógy-szerészyakornokok nyári tanfolyamá-nak vezetője, a gyógyszerészeti intézet igazgatója, a gyógyszerészkamara elnö-ke, a kábitószekereskelem ellenőrző bizottságának elnöke, a közegészségügyi miniszterium árlejtési bizottságának tagja.

Mindössze ennyi állása volt egyszerre Pamfil tanár urnak és ezek mind hoz-tak valamit a konyhára. A kolozsvári egyetemen havi 27 ezer 205 lej kapott, az Institutul Farmaco-Therapeuticitól 28950 lej, körülbelül ugyanannyit az Institutul Chimico Farmaceutictól, stb. Egy-egy nyári kurzus átlag 80—100 ezer lej hozott a professzor urnak, aki így összes állásaiból körülbelül 250—302 ezer lej jövedelmet élvezett havon-ta. Sajnos, nem tudta az összes álláso-kat megtartani és így egyesekről ön-ként mondott le, másokról kénytelen volt lemondani. Az álláshalmozás tényét maga a kolozsvári egyetem orvosi fa-kultása is megállapította 1930-ban, a mikor inkompatibilisnak találta, hogy Pamfil tanár ur egyidejűleg professzor Kolozsváron és vezérigazgatója az In-stitutul Chimico-Farmaceutic bukaresti monopolisztikus gyógyszerészeti válvá-kozásnak. A fakultás fel is hívta Pamfil professzort, hogy válasszon a két állás között és Pamfil tanár ur a kolozsvári katedrát tartotta meg...

— Mikor tanított Pamfil tanár ur? — vetődik fel önkénytelenül a kérdés ilyen sokirányu tevékenység hallatára.

A plágium-vád

Pamfil tanár ur tanított is. Azt el kell ismerni, hogy rengeteget dolgozott. Sőt még arra is szakitott időt, hogy „Curs de chimie” címmel tankönyvet ír-jon a diákjai részére. Bolti ára 800 lej, Persze, hogy mindenki megvette. De ezzel is baj lett. Valaki nemsokára ki-

Gründolás és álláshal-mozás nagyban

sütötte, hogy Pamfil tanár ur a tan-könyvében valami 30 oldalt szóról-szóra átmásolt Boutarnic dijon francia pro-fesszornak, „La vie des atoms” című könyvéből és elfelejtette, a nemzetközi szokás szerint kötelező módon a forrást megjelölni, csak a tankönyv végén kö-zölt bibliográfiában említi meg a többi-ek között Boutarnic könyvét is. Plágium. — az a harmadik vádpont Pamfil tanár ur ellen.

A legfurcsább az egész dologban az, hogy sem az üzletesség, sem a plágium vádja miatt nem indított sajtópert Pam-fil tanár ur, hanem csak az álláshalmo-zás és még egy-két jelentéktlenebb vádpont miatt jelentette fel rágalma-zását az újságíró. Hát nem különös? Az álláshalmozás még ezidőszert is törvényesen megengedett dolog nálunk és így, ha valakiről azt írják, hogy ál-láshalmozó, nem követett el ezzel sem becsületsértést, sem rágalmazást. — És mégis pont ebben a kérdésben keresi magának az igazságot Pamfil tanár ur! Hiszen ezzel hallgatlagosan elismeri, hogy a többi vádpont — igaz! És talán

A fogak csunya lerakódása

a legszebb arco tis elélteleníti. A száj kellemetlen szaga visszaszítólág hat. Mindkét szépséghibát néha már egyszeri használat után megszünteti a csodásan üdítőző Chlorodont-fogpép. Használata után a fogak gyönyörű elefántcsont fényt nyernek, még az oldalukon is, különösen, ha egyben az e célra szer-kesztett fogazott sörtéjű Chlorodont-fogkefét használjuk. A foghézagok közötti, a száj rossz szagát okozó rothadó ételmaradékokat teljesen eltávolítja. Probálja először egy tubussal meg. Chlorodont-fogpép, fogkefe és szájvíz mindenütt kaphatók. Valódiak csakis a kék-fehér-zöld csomagolásban. Chlorodont® felirással.

ez a magyarázata annak, hogy az első tárgyaláson miért ellenezte annyira a bizonyítási eljárás engedélyezését. Köz-érdek. — mondotta a professzor ur, — hogy egy egyetemi tanár ügyeit ne te-rítsék ki a nagy hallgatóság előtt. Köz-érdek. — mondotta erre a bíróság — hogy az egyetemi tanár a legnagyobb nyilvánosság előtt tisztázza magát olyan vádak alól, amelyek méltatlanok az ál-tala betöltött morális pozícióhoz. És ez-zel a megállapítással maga a törvény-szék ültette Pamfil professzort a vádlot-tak padjára.

A szerdai tárgyaláson tehát megkez-dődik a bizonyítás. Vajjon milyen meg-lepetéseket rejtget a bizonyítási eljá-rás? Mert annyi kétségtelen, hogy az egész perből csak egy ember kerülhet ki vesztesen, még ha meg is nyerne! A pert, Pamfil tanár ur....

Bányai Ernő.

Eckener dr. feltűnésteltő beszéde Bécsben

A Graf Zeppelin ausztriai körrepülése propaganda volt az Anschluss mellett

Bécs, július 13.

A Graf Zeppelin Münchenen, Linzen és Alsó-Ausztrián keresztül tette meg Ausztriába tervezett útját és hajnali 5 órakor érkezett Bécsbe. Rövid öttidőzés után azonnal tovább repült Pozsonyig, majd körrepülést végzett Nyugat-Ma-gyarországon fölt. Reggel 8 órakor érkezett Aspernbe, ahol horgonyt vetett a repü-lőtérre.

Az osztrák kormány ünnepélyes kere-tek között fogadta a légi óriást. A Zeppe-lin fogadtatására megjelent Miklas szö-vetségi elnök, Buresch kancellár, a váro-sok küldöttsége, a diplomáciai kar s természetesen a beláthatatlan néptömeg is. Miklas elnök üdvözlő beszédére Eke-ner dr., a Graf Zeppelin parancsnoka rövid, de annál nagyobb feltűnést keltő beszédben válaszolt:

— Nem vagyok politikus, de ebből a lelkes fogadtatásból is kiérezem az osz-trák nép hangulatából Németországgal szemben. Németország és Ausztria egyjűvé tartoznak!

A Graf Zeppelin az asperni repülőté-ren sem időzött sokáig. Visszatérő útjában magával vitte Brues kancellárt Heinl kereskedelmi és Winkler belügyminisztert

is. Hazafelé a Zeppelin Semmering, Kla-genfurt, a Dráva völgye, Grác és Kis-marton felett szállott el, majd irányt vett Friedrichshafen felé, ahová este 7 órakor érkezett meg minden incidens nélkül.

A légi óriás ausztriai körrepülésének egy halálos áldozata is volt. Bécsben egy kíváncsi fiatalember a léghajó közeledté-nek hírére még hajnalban felmászott a háztetőre, s ott véletlenül megérintette a magasfeszültségű villanyvezetékét. A Zeppelinért rajongó fiatalember holtan zuhant le az utca kövezetére.

Leszállították az adókamatot

Bukarest, július 13

Szombaton délután a kamara megsza-vazta azt a törvényjavaslatot, amely az adók késedelmes fizetésénél a hátrálé-kos adók után fizetendő kamatot 15 szá-zalékról 11 százalékra szállítja le. — A törvényt a hivatalos lap egyik legköze-lebbi száma már közölni fogja és ezzel életbelép a 11 százalékos adókamatot.

Fiatal házas nőknek különösen kellene egészségükre ügyelniük - a LYSOFORM használata különösen indokolt

A legnagyobb zavarok, amelyek egy nő életét megrövidítik bájait szétrombolják, igen gyak-ran arra a tévhitre vezethetők vissza, hogy szappan és víz ele-gendők az intim toaletthez. Nem elegendők. A specialisták meg fogják Önnek mondani, hogy egy jó fertőtlenítőszer okvetlenül szükséges a női toaletthez.

Lysoform biztos bacillusölő — a typhus, kolera, disenteria ha-lálos csiráit néhány pillanat alatt megöli. Amellett teljesen ártalmatlan a finom és kényes szövetek számára.

Lysoformot csakis sötétzöld üvegekben árusítanak. Aki Lyso-format kimerve ajánl, félre akarja Önt vezetni.

Lysoform

Közgazdaság

A vörös kereskedelem fenyeget!

Knickerbocker könyve az öt éves terrortól

Berlin, július 15.

Kb. egy éve, hogy a világsajtó, a szovjet-dumpingtól hangos: egy éve, hogy a kapitalista világ rájött, hogy az orosz öt éves terv nem mese, hanem súlyos valóság, mellyel a világpiacnak, akarva, nem akarva, számolni kell. S egyre-másra jelentek meg az elmúlt év folyamán vészharangot meghúzó cikkek és könyvek, melyek a vörös kivitelt ördögét a legfeketebb színekkel festették a már ugyis halálos sáppadt világgazdaság arculatra.

H. R. Knickerbocker, a New York Evening Post berlini tudósítója, aki már régebben két évet töltött Szovjetországban, látta a kezdetet s ismeri a nyelvet s a viszonyokat, kiutazott, hogy közvetlen személyes tapasztalatok alapján nyerjen meggyőződést a számok valóságáról, melyek az öt éves terv haladásáról számolnak be. Beutazta a tízezer mérföldes „indusztrializációs frontot”, mely az Uraltól a Kaukázusig terjed, meglátogatta az összes kész és épülés alatt álló óriási üzemeket és erőműveket, gigászi gazdaságokat, hogy így szerzett benyomásai és adatai alapján vonja meg az öt éves terv mérlegét s állapítja meg jelentőségét a szovjeteken kívüli világra.

Knickerbocker nem kommunista, székeszissel indult el útjára s amit látott, azt az amerikai józan üzletember szemével igyekezett nézni, annak az üzletembernek a szemével, aki nem akarja a homokba dugni a fejét a tények előtt, mert tudja, hogy a tényekkel szemben úgy sem lehet jó üzleteket csinálni.

A könyv címe: „The red trade menace”, a „Vörös kereskedelem fenyeget”, nagyjában már jelezi a könyv konklúzióját: ha vörös kereskedelem fenyeget, az azt jelenti, hogy a számok, melyek az orosz öt éves tervről regélnek, megfelelnek a valóságnak. S Knickerbocker konklúziója tízezer mérföldes útjáról nagyjából az: az öt éves terv sikerülni fog, ha csak háború, igen rossz termés, vagy világbojkott közbe nem jön s erőszakosan meg nem akadályozza.

Szovjetország, írja, egy háborús állapotban levő ország. Ez az ember első és utolsó benyomása. Moszkva, Nisijnogorod, Kheiliabinsk, Ufa, Samara, Stalingrad, Gigant, Verblud, Rostov, Baku, Tiflis, Chiaturi, Batum, Jalta, Sebastopol, Dnyeprosztoj, Stalina és a Donnedence a legfőbb támaszpontok az indusztrializáció e hadvezetésében, mely a mai Oroszországot lázas állapotba helyezi. — Mindenütt a harc hangulata, egy fegyverben álló nép, mely nem csak képtelen, hanem tényleg háborús törvények alatt él s mindent alárendel a háborús célnak.

E hadi cél, mely 1953-ban részleges megvalósítást kell találjon, Európa legelmaradottabb országának a legmodernebb ipari állammá való átváltoztatása. Tisztjei e háborúnak a kommunista párt egy millió háromszázezer tagja, katonái az egész népesség. A 150 millió lakosból harminc millió, (a párttagok, az ifjúság, mely már e rezsim alatt nőtt fel, a vörös hadsereg és a munkásság), aktíve mellette áll; ellensége pár millió leterrorizált ember, a mely, mint komoly ellenség nem jön számításba a népesség nagy többsége mellett, mely türelmesen és passzíve viselkedik.

Az indusztrializáció hadvezetése, mint minden hadvezetés, mindent alárendel a célnak:

a mai Oroszországban az állam az első, mely az öt éves terv munkáját vezeti s az egyén igényeit a legminimálisabbra kell szorítsa. — A termelés legnagyobb részét a jövő felé van beállítva s a jelen fogyasztásra csak annyit termelnek, ami a legszükségesebb. A következőkben, hogy a népesség rosszul van táplálva, rosszul van öltözködve, s rossz lakásokban él. Az öt éves terv, amely a termelést ezekben az években a jövő termelést biztosító termelő eszközök termelésére állította be, előre látta: a szegény ember nem tehet egyebet, mint, hogy a jövő jólétét előre kikopálja. — S a szovjetkormány, mondja Knickerbocker, háromszorosan előnye van e tekintetben egy nyugati kapitalista kormánnyal szemben. — Először, hogy az orosz nép életmódja sokkal mélyebben fekszik, mint bármely európai népé, másodszor, hogy megvan az eszköze arra, hogy megállapítsa, hogy a nélkülözések alsó határához milyen közel van a népesség s harmadszor megvan a hatalma arra is, hogy ezen alsó határ közeledtekor a terv egy kis lassításával, egy fokkal megint emelje az életmódot. „A kormány szándéka, hogy az öt éves tervet két fokkal a kétségbeesés pontja előttig erősítse. Mihelyt a mutató veszélyt jelez, a kormánynak mindig meg van a lehetősége, hogy a kivitelt megszorításával a fogyasztási

Kineveznek egy harmadik bankkormányzót is?

Burillianu nem hajlandó 24 órára vállalni a Nemzeti Bank kormányzói állását

Ujabb fordulat a kinos ügyben

Bukarest, július 15.

A kormány tegnap már boldogan lélekelt fel, hogy megtalálta a megoldást a Nemzeti Bank gordiusi csomójára. Burillianu huszonnyó órára visszahelyezik állásába — ez volt a tegnapi terv — aztán a szépszakállu kormányzó lemond és átadja helyét Anghelescunak. De Burillianu időközben megdöglött magát.

Már nem hajlandó csak huszonnyó órára átvenni a busásan jövedelmező kormányzói állást.

A kormány tagjai Burillianu újabb elhatározásával szemben most lázasan keresik az újabb megoldási lehetőségeket. Ma az a terv merült fel, hogy

kineveznek egy harmadik bankkorm-

cikkek ezer és ezer tonnát dobja a belső fogyasztás céljaira s behozatal által árukkal lássa el a belső piacot. S ez nem jelentene egyebet, minthogy a terv kivitele valamelyes lassudást nyerne.

Az első benyomás, ha az ember az országot beutazza, írja Knickerbocker, hogy az öt éves terv egy óriási tévedés. A népesség kinézése ezt mutatja. Mihelyt azonban az ember látta a részben már kész s dolgozó, nagyjából pedig építés alatt álló óriási gyárakat, erőműveket, gigászi gazdaságokat, az ember revidálni kénytelen első benyomását, amelyet a lakosság életmódjára alapított. Az öt éves terv egy óriási kényszertakarékossági terv, amelynek az egész népesség alá van vetve s minden kiló hus, minden méter szövet, melyet megtakarít, egy gépet és gépkatétrést jelent Amerikából, vagy Németországból, az öt éves terv számára. „Az öt éves terv arra való, hogy általa Oroszország nagygyá koplalja magát.”

Mit jelent az öt éves terv a szovjeten kívüli világra? Mindenekelőtt, hogy a III. Internacionálé egyelőre működésen kívül van helyezve, mert először jön egy hatalmas Oroszország felépítése, csak azután majd a világforradalom előkészítése s most minden kopek otthon kell. Gazdaságilag a terv sikere egy új és veszedelmes rivális megjelenését jelenti a világpiacra, amelynek az az előnye is megvan a kapitalista versenytársak felett, hogy a kereskedelemi monopólium által egységes s tervszerű világkereskedelmet üzhet, óriási árutömegekkel. Viszont azonban az öt éves terv sikerülte egy nagy vásárlót is jelent a nagy ipari országok számára, melyek termelvényeiknek egy jelentékeny százalékát elfogyasztja.

Dienes László

Hogyan szabadulhatunk meg a kankótól?

Az alábbiakban értesítést olvashatunk amely sok elkeseredett embernek fog örömet okozni. Ez a hír, amely ma igen sok ember előtt ismeretes, megdöntetetlen. A folyás, a cystitis, a mirigygyulladások és a szűkületek megszűntetésére végre megtalálták a megfelelő orvosságot.

A PAGEOL ma a leghatásosabb fertőtlenítőszer a kankó és annak elfajulásai ellen. A PAGEOL használata a bakteriákat, bárhol is húzódnak meg — a bőr felületén vagy a szövetsejteken — megöli és eltávolítja.

A PAGEOL jótékony hatása annyira biztos, hogy Ott dr., a világhírű speciálista, Franciaország katonai kórházai, nak egykori főorvosa azt állítja, hogy a PAGEOL a hugycső és nemi betegségek egyedüli regeneráló és gyorsan tisztító ellenszere.

A PAGEOL minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

tókat, akik miatta kerültek bajba. Hivatkozással a Sonametan által megnyert pörre, a miniszterium azt írja, nem tehet mást, mint hogy a fizetési terminus újabb elhalasztása érdekében interveniáljon a Sonametan, amely július 25. ig meg is adta a haladékot. Vagyis a miniszterium közbelépése összevissza ketheti haladékot tudott elérni, amit a leirat nagy örömmel hoz az érdekeltek tudomására, majd azt a jóindulatú tanácsot adja nekik, hogy az új terminus lejártáig igyekezzenek legjobb belátásuk szerint megegyezésre jutni a Földgáz társasággal.

A földgázfogyasztók nem is olyan „nagy örömmel” fogadták a miniszterium választ és most arról folytatnak tanácskozást, hogy mitevők legyenek. Minden valószínűség szerint ugyanis a Sonametan ragaszkodni fog az árkülönbözet befizetéséhez és így különösen a földgázüzemre berendezkedett vállalatok az üzemzavarok elkerülése érdekében kénytelenek lesznek a körülbelül 20 millió lej kitévő differenciát kifizetni. Miután ezért az összegért tulajdonképpen a miniszterium felelős, a vállalatok most jogi alapot keresnek arra, hogy visszkéréssetl élhessenek az állammal, illetve az ipari és kereskedelmiügyi miniszteriummal szemben, a mely a politikai irányváltással ismét a Sonametan mellé állott.

Vasutvonalat építenek Kolozsvár és Topánfalva között a mócoknak

Kolozsvár, július 15.

Több, mint tíz éve már annak, hogy a váltakozó kormányok ugyyszólván minden évben segélyakciót indítottak a mővidékek érdekében. A hivatalos akciók gerincét az az ígéret képezte, hogy vasutat kapnak a mőcok, ami nemcsak a mővidéki áruk értékesítését könnyítené meg, de a forgalom megjavítása új megjelhetési forrásokat nyitna meg a hegyvidéki lakosság számára. Ennek az ígéretnek a beváltása azonban mindig elmaradt.

Most azután a Kolozsvár és Topánfalva közötti vasutvonal megjavításának terve ismét aktuális lett. Értesülésünk szerint a Jorga-kormány elhatározta, hogy a mővidéki munkanélküliség leküzdése érdekében még ebben az évben megkezdje az új vasutvonal kiépítését. A tervet állítólag már régóta készen állnak és így rövidesen megindulhatnak az előkészítő munkálatok.

12 osztályú készpénz sorsjáték!

Ha nyerni akar nagy összeget — siessen venni Mentő sorsjegyet!

Második osztály huzása 1931 július 26. — Nyeremények kifizetését az Albina Bank garantálja — Főnyeremény 1,000.000 Lei. Nyeremények összege 4,000.000 Lei. — Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. — Sorsjegyek ára 100 és 50 Lei. — Vidéki rendeléseknél 19 Lei portóköltségre hozzáadandó — Főbizománys Brassóban: Derzsy Géza Strada de Mijloc 163. Bukarestben: B. Saharovic Strada Sft. Apostoli 28. Központi Sorsjegy Iroda: Cluj Strada Memorandului 16.

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZ-MÉNYEKET NYUJTJUK

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR RT.

MAROSVÁSARHELY

Fiókok: BUKAREST

BRASSO

NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek!

Garantált minőség!

Szenzációs árak!

Csikók—Román professzionista válogatott

3:2 (2:0)

Temesvár, július 13.

A magyar csapat negyedik romániai mérkőzését is megnyerte, ezuttal ismét, — mint Kolozsváron, — minimális gólkülönbséggel. Már a negyedik percben Paczolay megszerzi a csikók vezető gólját. Vámos—Belkó—Kovács összjátékából Kovács a második gólt rugja rövidesen a professzionista válogatott néven szereplő Ripensia hálójába. Szünetig a temesvári együttes semmi eredményt nem ér el.

A második félidő ismét a magyarok által lőtt góllal kezdődik. Az ötödik percben Paczolay kornerét Hauer értékesíti. 3:0.

A temesváriak most erősítik az iramot és feljavulnak. A 27-ik percben Semmler—Dobai összjátékából utóbbi gólt rug. 3:1. A további támadások csak az utolsó percben vezetnek eredményre. Dobai szepíti a gólarányt: 3:2.

A mérkőzés hatezer főnyi rekord-közönség előtt folyt le, Joksics belgrádi bíró vezetésével.

mellett.

A magyar csapat az első félidőben kitűnően játszott és határozottan jobb volt, mint a román profiválogatott. Szünet után visszaestek a csikók. Jakube összejötték Hoksárral, miáltal inhuzódása kiújult. A második félidőben helyette Hauer játszott. A Temesvári Hírlap által kitűzött kupát a csikók nyerték. — A két csapat egyébként a következő összeállításban játszott:

Csikók: Vermes, — Werner, Biró, — Steiner, Vámos, Bán, — Paczolay, Kovács II., Jakube (Hauer), Brunecker, Belkó.

Profiválogatott: Zombori, — Bürger, Hoksáry, — Hrehuss, Rafinszky, Ciolac, — Beke, Schwarz, Wetzler, Dobai, Semmler.

A csikók romániai turája ezzel végetért, azonban eredménnyel kecsegtető tárgyalások folynak velük, hogy kedden Nagyváradon is játszanak még egy mérkőzést.

Első nap győzött, másnap kikapott a szegedi Bástya Bukarestben

Bukarest, július 13.

A magyar professzionista csapat bukaresti bemutatkozása félsikerrel járt. Első nap nagyarányú győzelmet arattak a Maccabi ellen, vasárnap azonban minimális gólkülönbséggel kikapott a Juventustól. A két nap eredményei:

Szombat:

Bástya—Maccabi 5:1 (1:1). Az első félidőben egyenlő erejű csapatok küzdenek. Szünet után a Bástya belejön a játékba és nagy gólaránnyal győz.

Vasárnap:

Juventus—Bástya 4:3 (2:2). A Juventus szép játékkal, megérdemelt győzelmet aratott. Góljait Lupu (2), Barbulescu és Figaro lőtték. A Bástya góljait Koszta, Haas és Harmat osztoztak.

Fennállásának tíz éves évfordulóján szenzációs győzelmet aratott az Ivria a kolozsvári Haggibor felett

Ivria—Haggibor 3:1 (1:0)

Brassó, július 13.

A brassói Ivria most ünnepli fennállásának tíz éves évfordulóját. A szimpatikus sportegyesület, amely egy évtizede lankadatlan kiartással fejt ki aktivitást, jubileumára a kolozsvári Haggibor jőnevű együttesét hívta

meg. A mérkőzés váratlan és meglepő eredménnyel zárult. A kolozsvári együttes ugyanazon összeállításban szerepelt, amellyel pár hét előtt a budapesti Vasas professzionista csapata ellen 1:1 arányú döntetlent ért el. — Ivria győzelme annál értékesebb. A két csapat a következő összeállításban játszott:

Ivria: Gál III., — Storch, Gelb, — Stammler, Gidáli, Goldstein, — Gál I., Horovitz, Geller, Fried, Erdélyi II.

Haggibor: Deutsch, — Zélig, Havas, — Ordentlich, Klein, Ganz, — Szilágyi, Krauss, Rosenfeld II., Weiss, Székely.

Az Ivria kezd és szép akciót vezet. — A 16-ik percben Geller centerelését Gál I. hálóba rugja. 1:0 az Ivria javára. Továbbra is a brassóiak támadnak. Erdélyi biztos helyzetben hibáz. A Haggibor csatársora is próbálkozik, azonban nem bír a jól működő Ivria védelemmel.

A második félidőben a Haggibor erősen támad. A 15-ik percben Storch faultol. A megítélt 11-est Rosenfeld II. kiegyenlítésre használja fel. 1:1. Megindul a küzdelem a győztes góllért. Az Ivria hevesen támad. Geller kiszökését faultolják, a tizenegyeset Gelb értékesíti. (26-ik perc.) A Haggibor ostromát a kitűnően védő Gál III. parirozza. Erdélyit faultolják, szabadrugás a kolozsváriak ellen. Fried kapu elé helyezi a labdát, amelyet Horovitz szép fejessel góllba küld. (40-ik perc.)

A mérkőzést Kiss György bíró hibátlanul vezette.

A győztes csapat minden tagja kitűnően játszott, különösen Gál kapus, a fedezetsorban Horovitz és a vendégként szereplő Geller és Gelb.

A Haggiborból Ordentlich és Klein játéka tűnt ki. A csatársorból a belső trió nagyon jó, azonban kapu előtt puhák. A kapus nem védhet a gólokat.

Brassó válogatott csapata súlyos vereséget szenvedett Székelyudvarhelyen

Szegesvár, Székelyudvarhely, Medgyes—Brassó válogatott 2:0 (0:0)

Székelyudvarhely, július 13.

A kerületi-liga reváns mérkőzést a segesvári kerület nyerte meg, egységesebb és lelkes játékkal. A brassói kerület a következő csapattal játszott:

Várhegyi, — Szávai, Bölöni, — István, Kovács, Márton, — Berta, Csányi, Szederjesi, Vogel, Schuller.

A segesvári kerület válogatottjának összeállítása:

Kronek, — Toncs, Rácz, — Ferenczy Jenő.

Vári, Ferenczy Lajos, — Langer, Császár, Binder, Johann és Tumuletz.

A félidő gól nélkül telik el. A győztes gólok a második félidőben estek, Johann és Langer révén. A mérkőzés sokszor kapkodó és néhol nivótlan volt. A brassóiaktól nagyobb figyelmet és sebb játékot várt a közönség. Egyszer le is akart vonulni a brassói csapat és csak Neagu bíró és az intéző józan gondolkodásának köszönhető, hogy nagyobb botrány nem tört ki.

(Brassó).

LUGOS:

Kinizsi—Vultur 2:0 (1:0).

Lugosi MTE—Juventus (Temesvár) 7:0 (3:0).

NAGYSZEBEN:

Minerul—HTV 4:4 (3:1). Bíró Joandrea.

NAGYVÁRAD:

AAC—NAC 2:2 (1:1). Meglepetés.

KOLOZSVÁRON nem volt sportprogram.

KOMANDÓ:

Sparta, Vénus komb. (Brassó)—Svág 4:3 (0:1).

Brassói utcai csapatok eredményei:

Vénus—Vasas 3:0 (0:0).

† Budapesti vízipólóeredmények. Budapestről jelentik: UTE—MAC 6:4 (3:3). Bajnoki, III. kerület—MTK 4:1 (2:1). — FTC—NSC 7:1 (4:1).

Egészségügyi műszaki vállalat

Fűrdőszoba, központi fűtés, szellőztetőrendezések. Vizvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

A cseh futballcsapatok kudarca Olaszországban

Róma, július 13.

A közép-európai kupamérkőzések során másodszor találkozott a prágai Slavia az AS Roma együttesével. Az első mérkőzés tudvalevőleg a napokban volt a cseh fővárosban és eldöntetlen eredménnyel végződött. A tegnapi meccsen az olasz csapat 2:1 (1:1) arányban legyőzte nagyhirű ellenfelét. A vereség folytán a Slavia kiesett a további küzdelmekből.

Hasonló sors érte a prágai Sparta együttesét is, mely 2:1 (2:1) arányú vereséget szenvedett Turinban az ottani Juventus csapatától. A két együttes közelebbről Prágában fogja játszani a második fordulót.

† CSIKSZEREDABAN KIKAPOTT A BRASOVIA. Tudósítónk jelenti: A Brasovia, mely több tartalékkal szerepelt, megérdemelt vereséget szenvedett a csikszeredai csapattól, 3:2 (0:1) arányban. A Brasovia góljait Lakomcsik és Popovics lőtte. A csikszeredaiak nagyon kelken és jól játszottak. — Bíró dr. Ritter

Dr. Tutsek Géza a maga és gyermekei Károly, Ilona és Piroška és az elhunyt nővére özv. Lászlóffy Béláné sz. Purcell Gizella bárónő, valamint az összes közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel, szomorodottan tudatja, hogy a forrón szeretett feleség, anya, testvér és rokon

DR. TUTSEK GÉZÁNÉ

rorestowni PURCELL MARGIT bárónő

51 éves korában, boldog házassága 30-ik évében, hosszas súlyos szenvedés után, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, folyó hó 13-án reggel fél 8 órakor jobblétre szenderült.

Földi maradványai folyó hó 15-én délután 4 órakor fognak a Weiss Mihály-utca 30 sz. alatti gyászházból a bolonyai róm. kath. temetőben levő családi sírboltba elhelyeztetni.

Lelkiüdvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 16-án reggel 8 órakor fog a belvárosi róm. kath. plebánia templomban az Egek Urának bemutatni.

Brassó, 1931 július 13-án.

Nyugalma legyen csendes,
emléke áldott!

Budapest: Törökös—Nyiregyházi KASE 2:1 (1:1). Amatőr futballbajnokságért. — Dunakeszi—Magyarország 4:1 (2:0)

Keresünk

fiatalabb kereskedőket tüszér detail-üzlet részére, lehetőleg főiskolai képzettséggel, akik a magyar nyelven kívül románul és németül is beszélnek és akik kielégítő teljesítmény esetén vezető bizalmi állásra számíthatnak Magyar és német nyelvű, fényképpel ellátott ajánlatok „S. 1477. Lebensstellung J. M.” jellegre Rudolf Mosse S. A. Bukarest, Calea Victoriei 31 címre kéretnek

13954

Az 1931/32. évi repaátvitelre jó fizetés mellett értelmes és megbízható

mérlegmestereket, repaátvevőket és felviigázókat

keresünk. Ajánlatok rövid élet-leirással CUKORGYÁR Bod—Bottalu küldendők.

Insectomor-alkalmazás
elpusztít
legyet, szunyogot
polókat, bolhát,
svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselőt és lerakat

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Megrendült szívvel, mélységes fájdalommal jelentjük, hogy a mindnyájunk által forrón szeretett jó férj, édesapa, após, fiu, testvér, sógor, vej, rokon jóbarát

Száva Gerő

kereskedő, az Első Romániai Temetést Biztosító Társaság társtulajdonosa, az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségének elnöke

fáradhatatlan munkás életének 44-ik, boldog házasságának 20-ik évében folyó hó 12-én este, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, visszaadta lelkét Teremtőjének.

Felejtethetlen halottunk hült tetemét folyó hó 14-én délután 5 órakor fogjuk az Ipartestület nagyterméből a bolongai róm. kath. temetőben örök nyugalomra kísélni.

Lelkiüdvéért az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 15-én reggel 8 órakor fog a róm. kath. plebánia templomban az Egek Urának bemutatni.

A jó Isten irgalma adjon örökn nyugodalmat a drága halottnak!

Brassó, 1931 július 13.

A gyászoló család.

Mély megilletődéssel jelentjük, hogy nagyrabecsült elnökünk,

SZÁVA GERŐ

kereskedő

aki Szövetségünknek úttörő harcosa és a kereskedő társadalom érdekeinek önzetlen munkása volt, f. évi július hó 12-én éjjel rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult hült tetemeit f. évi július hó 14-én délután 5 órakor helyezik örök nyugalomra az Ipartestület Alsó-villa-ucca 5 sz. alatti gyászházából.

Szeretetünk és hálánk örök tüze fog égni sirja felett, mert önzetlen munkájával az erdélyi kiskereskedők történetébe kitörülhetetlen betükkel irta bele nevét.

Brassó, 1931. július 13.

Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kertipadok, kertitömlők, vízmentes ponyvák, kutszivattyúk. Jul. Teutsch, műszaki áruaktár, Kapu-utca 57.

Keresek megvételre egy fiatal nőtény dobermann-kutyát címekeket 13890 sz. alatt a brassói kiadóba.

Szavatolt tiszta havasi virágmezét, vagy akácmézét, postán franco szállít 5 kilós bödönben 250 lej beküldésével, utánvétellel 270 lej. Dzierzon-méhészeti, Oradea. Méhészeti eszközök legolcsóbb beszerzési forrása. 13802

Malom, 11-járatu, modernül berendezett, Arad megye Semlakon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 13702

Deutz-Dieselmotor 30 HP, majdnem új, eladó. Pünköszt Derestye 103. 13775

Eladó Tusnád-Fürdőn kedvező fizetési feltételekkel: 720 négyzetméter, a fürdő központjában, kétszáz lej négyzetméter. 2) hétszáznyolc négyzetméter a „Solyom-székla” alatt gyönyörű kilátással a fürdőre és az Olt völgyére 150 lej négyzetméter. Cím: Sétateri újságárusító kiosk, Brassó. 13815

Marosvásárhelyen jóforgalmu szálloda, étterem sörözővel, egy flekenező, betegség miatt érbeadó. Marosvásárhely, Globus-iroda, Főter 76. 13846

Földszintes ház: szoba, konyha, kamara, pince, nagy kerítéssel, eladó. Bálint Károly Brassó, Cementgyár-ut Új sor 30. 13885

Jóforgalmu FÜSZERKERESKEDES ÉS VENDÉGLŐ KIADÓ. Kaptza, Bodok. 13884

KIADÓ ÜZLET. Nagyobb vidéki községben központi fekvésű vegyeskereskedés árukészlettel együtt, meggyezés szerint más elfoglaltság miatt kiadó. Érdeklődni lehet Imets András-nál Csikszereda. Camera de Agricultura. 13882

Allást nyer

Szobaaszonny óvadékkal felvétetik százalékos rendszer mellett. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegére a brassói kiadóhivatalba küldendők.

Cipőfelsőrész-tűzőnő és tanuló azonnali belépésre keresek. Andrassy, Brassó, Virágosor 14. 13889

Szakácsné keresek azonnalra Brassó, Str. Regentul Buzdugan 20. (volt Egres-ucca). 13881

Perfekt román levelezőné keresetnek Dacia biztosítónál. Brassó, Str. Porti 69. 13883

Allást keres

24 évi bankgyakorlattal rendelkező érettségizett s lepitett tisztviselő bármily irodai vagy ehhez hasonló állás betöltésére vállalkozik. Cím: „Mindenben megbízható” jellegére a brassói kiadóba kérek. 13886

Abszolút szerény igényekkel, háztartás minden ágában dolgoznék, varráshoz is értek. Négyévi franciaországi élet után tizenkétéves leánykammal egyedül maradtam. Beszélék magyarul, olaszul, németül, franciául. Elmennék szállodába penzióba is. Franciában perfekt leánykamat gyermekeálynak vagy tanulóálynak odaadnám. Szíves megkereséseket „Elhagyatott” jellegére a brassói kiadóba kérek. 13888

Lakás

Butorozott szobát keresek Brassóban, pormentes helyen, a nyári hónapokra. Cím 13861 szám alatt a brassói kiadóban.

Magánlakás kerttel kiadó, vagy eladó sürgősen. Brassó, Derestyei ut 12. 13887

Napos, világos nagy szoba, központban, üresen vagy butorozva kiadó. Brassó, Kapu-utca 8. Energia. 13807

Kiadó azonnal Brassóban, Kapu-uccában, földszinti udvari három szép helyiség nagy kirakattal, tüzelnek, vagy irodának. Cím 13808 sz. alatt a brassói kiadóban.

Gombos uriszabósága a legmegbízhatóbb. Új címe: Brassó, Kapu-ucca 41.

Hölgyek figyelmébe! Friss havi divatlapok szabásmintával: Record (35 lej), Die Schöne Wienerin (35 lej), Párisi Divat (40 lej), állandóan kaphatók a Brassói Lapok könyvtárában. 13833

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucureşti—Bukarest I, Bulevardul Şchitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ABRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piaţa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dés: Str. S. Barnauiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramaros megyék részére. — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Hálával fogjuk emlékét megőrizni.

Brassó, 1931 július 13.

Első Romániai Temetést Biztosító Társaság.